

Magyarország Cercosporái (Cercospora Hungariae)

— 63. szövegközi eredeti rajzzal —

Írta Pénzes Antal (Budapest)
középiskolai tanár.

(Beérkezett 1926. IX. 19.)

I. Általános rész.

Cercospora Fresen. Beitr. III. 91. 1863) — Sacc. Syll. IV. 431 — Lindau in Rabenhorst Kryptog. Fl. IX. p. 86 (1910) — Ferraris Fl. Italica crypt. I. 8. p. 402. 1912.).

In foliis, caulibus etc. plerumque parasitica atque maculicola. Caespituli amphigeni vel hypophylli. Conidiophora saepe ex hemigloboso substromate oriunda molliuscula, simplicia v. ramulosa olivacea v. fuliginea, e stomatibus saepius exeuntia, plerumque septata apice v. prope apicem sporigera, brunnea, olivacea, ochracea, rarius subhyalina. Conidia vermicularia v. subcylindracea fusca v. olivacea vel saepius subhyalina, pluriseptata, typice basi obtusiuscula et crassiuscula, plerumque apice longe acuminato-attenuata.

Levélen, száron stb. élősködők, foltképzők. Gyepecskék a levél mindkét oldalán v. alul.

A konidiumtartók gyakran félgömbalakú alaptól eredők, egyszerűek v. elágazók, barnák v. koromszínűek, gyakran légzőnyílásokból előtörők, többnyire osztottak, a csúcson v. a csúcs felé spóráképzők, barnák, olaj- vagy okkersárgások, ritkán áttetszők.

Konidiumok féregalakúak v. hengeresek, barnásak v. olajzöldek v. gyakran áttetszők, sokosztatúak, az alapjuk jellemzően letompuló és vastagodó, csúcs felé többnyire hosszan elkeskenyedők, hegyesek.

A genus a *Fungi imperfecti*-hez tartozik, mely a természetes rendszernek fejlődésükben a tökéletlenül ismert gombafajait tartalmazza és így előbb-utóbb beolvad a megfelelő ascusos gombák csoportjába. Ma még csak egy-két faj megfelelő ascusos alakját ismerjük több-kevesebb bizonyossággal, ennek alapján a *Mycosphaerellaceae*-khez vagy *Pyrenomyceták*hoz sorolhatjuk őket. Az ascusos-alakok ismerete nélkül természetesen rendszerbe foglalásuk nehézségbe ütközik, magán viselve a mesterkélttség bélyegét. Az eddigi szerzők a gazdanövények természetes rendszere alapján sorolták fel őket, így előre lemondva tudományos csoportosításukról.

Mivel egyes fajok konidiumtartói a légzőnyílásokon, másoké pedig azok mellett törik át az epidermist, v. Höhnelt azt hiszi, hogy így lehetne

a genust tovább tagolni. De ezt a nézetet Lindau sem tartja helyesnek, mert ez a tulajdonság nem annyira a gomba, mint inkább a gazdanövény sajátosságában rejlik.

Nagy nehézségbe ütközik rendezésük már csak azért is, mert az egyes fajok különbsége nem annyira formai sajátságokon, mint inkább nagyságbeli differenciákon mulik és ez utóbbiak is igen nagy határok közt ingadoznak.

Állandó bélyegek után kutatva elsősorban a konidiumok jöhetnek tekintetbe, mert hiszen a hypha fonalak v. konidiumtartók alakja, nagysága elsősorban a táplálék minőségétől, a levegő párateltségétől stb. függ. Egy bizonyos alakú szaporodószerv megjelenése is függ a tápláléktól és más külső körülményektől, de ez a hatás mindig a vegetatív szerveken keresztül történik, és így alakja is több faji sajátsgot fog tartalmazni.

Konidiumok faji bélyegei, mint már fentebb említettem, nem annyira alak, mint inkább nagyságbeli adatokban különböznek egymástól, így elsősorban a spórák hosszúsága rendkívül változó és ezzel együtt osztottságuk is növekszik, széleségük már állandóbb, és valósággal fordított viszonyban van hosszúságukkal és osztottságukkal. Úgy hogy az utóbbi sajátsg alkalmasnak látszik, hogy természetes rokonságukra is kisebb-nagyobb fényt derítsen. Ezen az alapon három csoportra osztjuk fel őket. I. széles-rövid, II. átmeneti és III. vékony-hosszú konidiumos csoportra. Ezekben belül a konidiumtartók elágazását, hosszúságát vesszük elsősorban figyelembe. Éles határt vonni természetesen itt nem lehet, azonban a csoportok szélső alakjai, így pl. *C. ferruginea* és *C. mercurialis* jól megkülönböztethetők.

Az alant közölt felosztás, minthogy csak a magyarországi fajokat, ezeknek is csak az exsiccatumokban rendelkezésemre álló fajait tartalmazza, nem tekinthető véglegesnek, inkább csak egy a későbbi *Cercospora* összes fajait felölelő monografia vázlatának.

Cercosporae:

I. *Brachycercosporae*.

Conidiis 3—5 septatis, 20—60 × 5—7 μ l., fuscis.

Konidiumok 3—5 osztatuak, 20—60 × 5—7 μ, barnásak.

II. *Mediocercosporae*.

Conidiis 5—7 septatis, 40—80 × 3.5—5.5 subhyalinis.

Konidiumok 5—7 osztatuak, 40—80 × 3.5—5.5 vil. barnásak, subhyalinok.

III. *Macrocerosporae*.

Conidiis 6 — multiseptatis, 60—150 / 3—4.5 μ, lyalinis.

Konidiumok 6 — soroztatnak 60—150 × 3—4.5 μ, hyalinok.

I. *Brachycercosporae*:

C. ferruginea, *C. concors*, *C. campisilii*.

C. Rösleri, *C. vitis*, *C. paridis*, *C. dubia*.

II. *Mediocercosporeae*:

C. chenopodiicola, *C. microsora*, *C. smilacina*, *C. cerasella*, *C. rhamni*.

III. *Macrocerosporae*:

C. taurica, *C. violae tricoloris*.

C. radiata.

C. olivascens v. minor.

(*C. Bizozzerina* — *C. Nasturtii f. sysimbrii*)*

(*C. Budapestiensis* — *C. medicaginis* — *C. galegae*)

C. acanthii

C. elongata

(*C. Resedae* — *C. violae* — *C. beticola* —

C. scandens v. macrospora — *C. depazeoides* —

C. opuli — *C. armoraciae* — *C. mercurialis*.)

Élettan:

Parasita életmódjuknak megfelelően, fejlődésük a lomblevelek megjelenésétől függ, konidiumos telepeiket azonban csak nyár (júl.) közepétől késő őszig fejlesztik ki leginkább.

Konidiumok csirázása rendszerint a legelső septumnál kezdődik és később folytatódik rendszer nélkül a többi septumnál és a konidium elvékonyodó csúcsán is. Csirázó képességüket pl. *C. beticolánál* több hónapig megtartják és vízbe téve 3—4 óra múlva gyors csirázásnak indultak.

Áttelelnek az elsárgult, lehullott levelekben, ahol valószínűleg az összes fajknál eddig nem ismert ascusos gombatestek képződnek és tavasszal ezekből fejlődő ascosporák által történik a gazdanövény fertőzése. A *C. circumscissánál* a gomba-foltok még a levél lehullása előtt köralakban kiesve telelnek át. Hopkins szerint a *Cercopora medicaginis* a *Medicago maculata* magvaiban hypha fonalakban is áttelelhet.

Az élő növények szárában és gumóiban is áttelelhetnek, így pl. a *C. boussingaultiae*, gumókkal szaporított cserepekben nevelt példányain több

* A zárjelben felsorolt fajok valószínűleg egy-egy közös fajra vezethetők vissza.

* Die Arten in Klammern sind wahrscheinlich nahe verwandt.

éven megjelentek a *Cercosporára* jellemző foltok, de konidiumokat sohasem fejlesztettek.

A *C. concors*-nál találtam még megvastagodott hypha-fonalakat, melyek egész átmenetet alkotva a konidiumokhoz, sclerotiumok-nak tekinthetők.

A gomba alkalmazkodásának vehetjük a *C. ferruginea* hosszú elágazó konidiumtartóit, amelyek az *Artemisia vulgaris* sűrű, gyapjas szőrképletei között csak így tudják konidiumaikat a szabadba juttatni.

Míg a vastag, szívós epidermissel rendelkező *Smilax asperánál* csak a rövid, vastag, párnaszerűen összesűrűsödött *C. smilacina* tartói tudnak előtörni.

Pathologia:

Az egyes fajknál pl. *C. nasturtii f. sysimbrii* a konidiumok septumai különböző fénytörésűek voltak és vastagságuk is különbözött, lásd 18. ábr.

A *C. mercurialis* Exs. No. 1. Konidium oldal falai végig ívesen befelé görbültek, míg a vastagabb keresztfalak kiálltak. Valószínűleg mindkét esetben a levél korai elszáradása okozta a degenerációt.

Gyakorlati jelentőségük:

Kártevésük elsősorban a gazdasági növényeken élőknl jöhet figyelembe. Különösen a *C. beticola* okoz nagy károkat a takarmány répán. A gomba foltjai ellepik a répa leveleit és azok korai elfonyadását okozza. Sorauer könyvében megemlíti, hogy Csehországban 1910-ben, Franciaországban 1915-ben, Észak-Amerikában 1914-ben észlelték e gomba nagymérvű fellépését. Valószínűleg előbb is okozott ez országokban károkat, csak nem vették észre, hiszen Magyarországon már 1881-ben gyűjtötte Bäumler Pozsonyban, valószínű tehát, hogy a szomszédos Csehországban 1910 előtt is szerepelt kártételével.

Sorauer 1%-os bordói-lé permetezést ajánl ellene, megelőzésre azonban szükségesnek tartanám a vetőmag csávázását is, mert a magra tapadt konidiumok száraz helyen 8 hónapig is megtartják csirázó képességüket. Hogy a vetőmag útján is terjedhet, mutatja az a körülmény is, hogy egyes fertőzött répa földek mellett, teljesen egészséges táblákat is láttam Csallóközben. Az ascusos alakra vonatkozólag lásd a részletes leírást!

Linhart szintén ajánlja a répa mag csávázását és ahol évről-évre jelentkezik ott csak több évi pihenés utáni termesztését.

Ez utóbbit ajánlja Paque is, továbbá a sárgult levelek leszedését, elégetését.

A cseresznyén, mandolán élősködő *C. circumscissa* szintén jelentősen meggyöngíti e fák termelő-képességét. Pierce a finoman elontott rézvegyületek alkalmazását ajánlja. Hasonlóan viselkedik a meggyfákon a *C. cerasella*.

A zelleren élősködő *C. Apii* ellen a gazdanövény sáncokban való termelését ajánlja Sorauer könyve, hogy így a fertőzést megakadályozza.

A burgonya levelén élő *C. concors* szintén elég tetemes károkat okoz az újabb megfigyelések szerint Középeurópában.

Kártétele azonban inkább a burgonya ellenálló képességének gyöngítésében áll, mert utána

kb. 14 napra a sokkal veszedelmesebb *Phytophthora infestans* szokott következni. (**Lagerheim et Wagner**).

Főleg a vékonyhájú, fehér, kevés keményítő tartalmú fajták érzékenyek iránta. **Lagerheim** és **Wagner** a bordói lével való permetezést ajánlja védőszerűl.

A szőlő levelein élő *C. vitis* és *C. Rösleri* barna foltjai a peronospora és lisztharmathoz viszonyítva úgy látszik nem okoznak nálunk jelentősebb károkat, **Schilberszky** a beteg levélágak eltávolítását ajánlja védekezésül egyik kis cikkében.

A lucernaféléken él a *C. medicaginis*, **Hopkins** megfigyelése szerint a barna foltos magvakban áttelelhetnek a hyphák, csávázószerűl a formaldehydet, sublimátot ajánlja.

A kerti virágokon a rezedá és ibolya *Cercosporái* (*C. resedae*, *C. violae*) okoztak külföldön jelentős károkat, a hazai irodalomban ezekre vonatkozólag nem találtam adatokat.

Kisebbs jelentőségű a hársfán élő *C. microsora* kártétele, amely egész ellepi a fa leveleit és a gazda növény legyöngülését idézi elő.

Hazai kutatások multja, jelene és jövője.

Az első, aki hazánkból *Cercosporát* említ, **Hazslinszky** volt 1877-ben, ő azonban még *Septosporium curvatum* A. Br. néven közli. Utána **Bäumler** kezdi 1884-től Pozsony és **Kmeř** által főleg Selmecbánya vidékén gyűjtött *Cercosporákat* közölni. Legtöbb fajt azonban **Hollós** gyűjtötte a Duna-Tisza közén, sajnos azonban gyűjteményét megsemmisítve, új fajai autentikus példányaikat átvizsgálni nem lehetett.

Újabbban sok fajt közölt **Moesz Gusztáv**, aki főleg Budapest vidékén, Bars és Szerém vármegyékben gyűjtött. Az irodalmi, a Nemzeti Múzeum és a saját gyűjtésem adatai alapján hazánkból 52 faj ismeretes.

Ha az egyes fajok földrajzi elterjedésének ismeretét tekintjük, úgy még nagyon hézagos képet kapunk hazánk *Cercosporáiról*. Úgyszólván egybe esnek az elterjedési pontok a fent nevezett gyűjtők tartózkodási helyével. Így Erdély, az Északkeleti Felvidék, Dunántúl, Tiszántúl úgyszólván terra incognita ma még. De még a sűrűbben látogatott helyek is messze vannak a megismeréstől. A jövő feladata, hogy bőségebb és különböző időkben gyűjtött anyag alapján a gombák élettanát, megjelenési körülményeit, változatait kideríthessük és így tökéletesebb képét nyerjük Magyarország gombaflórájának.

Dolgozatom elkészültével igaz hálával tartozom **dr. Györffy István**, **dr. Moesz Gusztáv** és **dr. Tuzson János** professzor uraknak, akik szakszerű támogatásukkal előmozdították dolgozatom létrejövetelét.

II. Rendszeres rész.

Fajok felsorolása.

(Enumeratio alphabetica specierum.)

1. *Cercospora acanthi* (**Passer**). *C. acanthi* Passer in Hedwigia XVI. 123. 1877. — Sacc. Syll. IV. 448; XVIII. 604. — Traverso in Hedwigia XLIII. 424. 1904) ic.

Lindau in Rabenh. Kr. Fl. IX. 133. — Ferraris Fl. Ital. crypt. I. 8. 442 (1912)

Syn.: *Cercospora acanthi* Dom. Sacc. in Mycol. ital. n. 191. (1899.)

Traverso és utána **Lindau** valószínűleg *Septoria acanthi* **Sacc. et Magn.** konidiumos alakjának, illetve mindkettőt egy eddig nem ismert *Sphaerella* fajhoz tartozónak vélik.

Maculis irregularibus, angulosis; mm 2—3 diam., marginatibus paulum elevatis, epyphyllis atrofuscis intra albescenti-cinereis, hypophyllis unicoloribus fuscis.

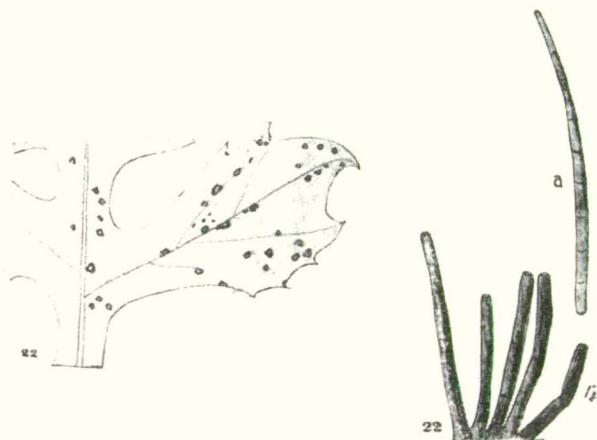
Caespitulis raris.

Conidiophoris raris fasciculatis, septatis, levigatis, ad apicem paulum nodosis, fuscis, 35—60 × 3—4 μ (23—60 × 3—4 μ **Moesz**)

Conidiis bacillaribus arcuatis ad apicem leniter tenuatis, membranis tenuibus, hyalinis frequente septatis (9), 190—100 × 3—4 μ (133 × 3—4 μ **Moesz**)

Leírás:

Folt: szabálytalan szegletes, 2—3 m.; széle kissé kiemelkedő; felül sötét barna, belül világos szürke; alul egyszínű barna.

Gyepescke kevés.

Kt. ritka nyalábokban, septált, síma, a csúcs felé kissé rögzös, barna; hsz 35—60 × 3—4 μ (23—60 × 3—4 μ **Moesz**)

K. botszerű, ívelt, csúcsa felé lassan elvékonyodó hyalin, vékony falú septum több (9). hsz 90—100 × 3—4 (133 × 3—4 μ **Moesz**)

Acanthus longifolius **Host** élő levelén.

Exs.: No. 1. Kazán inter Dubova et Plavisevica. 1874. VI. 26. Leg. **Simonkai**, det. **Moesz**. (N. M. 90.) Fig. 22.

2. *Cercospora armoraciae* **Sacc.** in Nuov. Giorn. Bot. Ital. VIII, 188 (1876); Fungi ital. Tab.

646; Syll. VI. 433. — Lindau Rh. K. F. IX. 98.
— Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 413. 1912.

Maculis maiore parte rotundatis mm. 4—5 diam., luteolis, leniter fuscioribus concentricis circulis, marginatis paulum subelevatis.

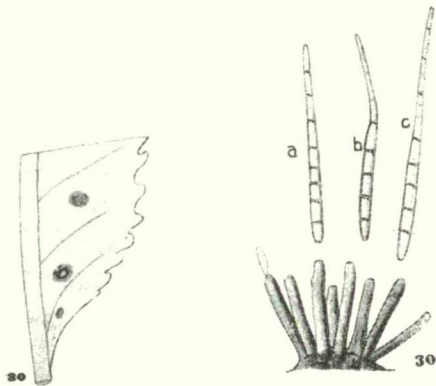
Caespitulis atro-fuscis, rare dispersis hypophyllis.

Conidiophoris substomatibus parvulis distante fasciculatis, inseptatis, levigatis erectis uno dente, $50-60 \times 4 \mu$

Conidiis claviformis tenuatis, hyalinis, membranis tenuibus, 8—9 septatis, $75-105 \times 3.5-4 \mu$.

Leírás:

Folt: Többnyire kerekded 4—5 mm; sárgás, gyenge sötétebb koncentrikus körökkel, perem kissé kiemelkedő.

Gyepescke: sötét barna, ritka, szétszórt alulfelül.

Kt. Kicsiny alapzatból, szétálló nyaláb, septum nélkül, sima egyenes ritkán egy foggal. Hsz $50-60 \times 4 \mu$

K Bunkós elvékonyodó, hyalin, vékony utfallal, septum 8—9; Hsz $75-105 \times 3.5-4 \mu$.

Előfordulás: *Armoracia lapathifolia* Gilib. élő levelén.

Exs.: No. 1. Budapest, Bot. Kert okt. közepén L.* *Mágocsy-Dietz*. Krypt. exs.

Megj.: Nagyon kevés ép, érett kon. találtam a No. 838. N. M. 53. pontok sűrűn lepik el a levelet, a fenti leírásnál kisebbek.

No. 2. Budapest: Kőbánya 1925. szept. 5. L. *Pénzes*. Fig. 30.

No. 3. Sándorfalva: Bezurszék 1925. jun. 28. L. *Pénzes*.

Éretlen, jellemző foltok vannak meg.

Irodalom:

Szekszárd *Hollós* 1921 (8.)

3. *Cercospora althaeina* Sacc. Michel. I. 269. (1878); Fungi ital. Tab. 652; Syll. IV. 440. — Lindau Rh. K. F. IX. 118. — Ferraris Fl. Ital. crypt. I. 8. 430. 1912. — Constantin Muced. simpl. Fig. 36.

Syn. *Cercospora malvicola* Ell. et. Mart. in Americ. Natural. p. 810 (1882).

* Ahol nincs külön jelezve, a gyűjtő (L.) meg is határozta (det.).

Irodalom:

Szekszárd *Hollós* 1921 (8).

4. *Cercospora apii* Fresen. Beitr. III. 91. (1863) Tab. XI. Fig. 46—54. — Sacc. Fungi ital. Tab. 667; Syll. IV. 442. — Kirchn und Boltsh. Atlas 3 ser. Tab. X. — Lindau Rh. K. F. IX. 123. — Ferraris Fl. Ital. crypt. I. 8. 1912.

Irodalom:

Szekszárd *Hollós* 1921 (8).

5. *Cercospora apii* Fres. var. *carotae* Passer in Rendic. Acc. Lincei. Roma 4 ser. VI. 470. (1890). — Sacc. Syll. X. 624. — Lindau Rh. K. F. IX. 125. — Ferraris Fl. Ital. crypt. I. 8. 436. 1912.

Előfordulás: *Daucus carota* L. levelén.

Irodalom:

(sub. *C. apii*) Grinád (*Pösch* K).

6. *Cercospora apii* Fres. var. *Petroselinii* Sacc. Syll. IV. 442 (1886). — Lindau Rh. K. F. IX. 124. — Ferraris Fl. Ital. crypt. I. 8. 436. (1912.)

Előfordulás: *Petroselinum sativum* Hoff. élő levelén.

Irodalom:

Kecskemét, Műkert *Hollós* (7).

7. *Cercospora berteroeae* Holl. in Annal. Mus. Nation Hungar. V. 468 (1907). — Lindau Rh. K. F. 801.

Előfordulás: *Berteroa incana* (L.) DC. fonnyadt levelén.

Irodalom:

Kecskemét—Kisfái *Hollós* (7).

Szekszárd *Hollós* 1921 (8).

8. *Cercospora beticola* Sacc. in Nuovo giorn. Bot. ital. VIII. 189. (1876); Fungi ital. Tab. 669; Syll. IV. 456. — Kirchn. et Boltshaus Atlas 3 ser. Tab. VII. — De Wild et Dur. Prodr. Fl. Bllg. II. Cat. Champ. Pays. Bas. p. 516. — Magnus Pilzfl. Tirol. p. 558. — Lindau Rh. K. F. IX. 94. — Ferraris Fl. Ital. crypt. 1912. I. 8. 412.

Syn.: *Fusarium betae* Rabeuh. Fungi eur. n. 69. (1859)

Cercospora betae Frauk Krankh. d. Pfl. 1. Aufl. p. 601 (1880). — Lindau Rh. K. F. IX. 95. *Depazea betaecola* DC. C.

Magyarul: répa levéragyája (*Linhart*).

Potebnia a *Cercospora beticola* Succ. által megtámadott és átteleltetett répa leveleken *Diplodia Betae* *Potebnia* ascusos gombát talált, amely szerinte nagyon hasonlít az *Ascochyta Betae* Pr. et Del. és *Ascochyta beticola* Pr. et Del. fajokhoz, úgy hogy a három fajt egynek tartja, valószínű, hogy ezek valamelyikéhez tartozik ez a *Cercospora* is.

Maculis rotundis, luteo-fuscis humidis, elevatis marginibus 2—3 mm diam.

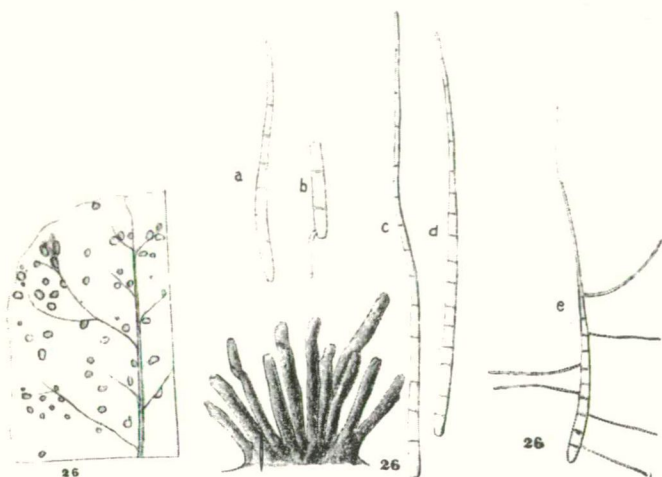
Caespitulis magnis, proportionale divisio, senescentibus maculis cum conidiis alba mucosidea vela facientibus.

Conidiophoris humilibus substomatibus densis fasciculatis cylindraxis superne paulum 1—2 dentatis perumque inseptatis, fuscis $30-70 \times 4$.

Conidiis claviformis, elongate teunatis hyalinis membranis tenuibus 7—14 septatis; 60—170×3—4.5 μ.

Leírás:

Folt: Kerekded, sárgás, barna-piros kiemelkedő peremmel. 2—3 mm.

Gyepecske: nagyok, egyenletesen elosztva, idősebb foltokon a conidiumokkal fehér penész-szerű bevonatot alkot.

Kt. Alacsony talpazatból, sűrű nyalábszerű, hengeres fent néha 1—2 foggal rendszeren septum nélkül, barna hsz 30—70×4 μ.

K.: Bunkós, hosszan elvékonyodó, hyalin, vékony sejtfallal; septum 7—17; hsz 60—170×3—4.5

Előfordulás: *Beta vulgaris* L. élő és sárguló levélen.

Exs. No. 1. Pozsony 1881 szept. L. **Bäumler** N. M. 62. Éretlen.

No. 2. Pozsony Liget 1898. okt. L. **Bäumler** N. M. 62.

No. 3. Pozsony okt. köz. L. **Bäumler**. Kryp. exs. No. 726. N. M. 53.

No. 4. Grinád 1902. szept. L. **Pösch** Éretlen!

No. 5. Aranyosmarót 1910. aug. L. **Moesz**.

No. 6. Csallóközkürt 1925. L. **Pénzes**.

No. 7. Budaörs 1925. okt. 6. L. **Pénzes**.

Fig 26.

Irodalom:

Kecskemét: Szikra **Hollós** (7)

Pozsony **Bäumler** (1)

Szekszárd **Hollós** 1921 (8)

Grinád **Pösch**

— **Linhart**

Duggard (4) szerint, akinek sikerült babfözetet (bean pods) a gombát tenyészteti, nedves levegőben a konidiumok hosszabbra fejlődtek mint a szárazban.

A tenyészanyag belsejében a gombafonalak olvasószerűen megvastagodtak, a felszínen pedig tökéletlen konidiumokat fejlesztettek.

A gomba kulturájával foglalkozott **Melhus** is, aki különböző tenyészszekrényeket ajánl értekezésében.

9. *C. Bizzozzeriana* **Sacc. et Berl.** in *Malpighia* II. 248. (1888) Tab. XIV. fig. 23.; Syll. X. 619. — *Lindau R. Kr.* IX. 100. — *Ferraris Fl. Ital. crypt.* I. 8. 414. 1912.

Syn.: *Cercospora Nasturtii* **Passer.** *Hedw.* 1887. p. 124. f. *Lepidii* **Passer.** *Exs.:* *C. Roumequere.* *Fung. sel. exs.* No. 4688.

Maculis orbicularis rare angulosis marginatis paulum eminentibus, coloribus albescente—cinereo—fuscis, nigris marginibus.

Caespitulis hypo-epiphyllis regulare dispersis, fusciosis.

Conidiophoris, e substomatibus subelevatis fasciculatis, inseptatis; apice 2-3 dentatis fuscis, 80—90×3—4 μ Conidiis cylindricis apice paulum tenuatis, arcuatis, 5—15 septatis, membranis tenuis, 45—110×3—4.5 μ.

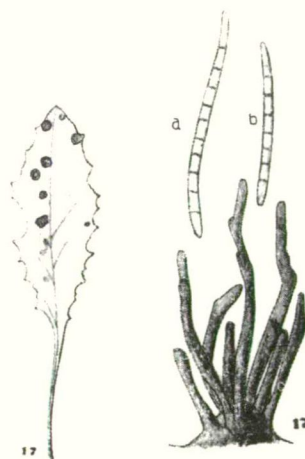
Leírás:

Folt: Kerek, néha szögletes, perem kissé kiálló, színe világos szürkés-barna, sötét szegéllyel.

Gyepecskék: alul-felül, egyenletesen elosztva, barnásak.

Kt.: Kiemelkedő alappal, nyalábszerű, septum nélkül, végükön 2—3 foggal, barna hsz. 80—90×3—4.

K.: 4 hengeres, végén kissé vékonyodó, ívelt, septum 5—15 vékony sejtfallal, hyalin hsz. 45—110×3—4.5 μ.

Előford.: *Lepidium draba* L. élő és sárguló levelein.

Exs. No. 1. Budapest Lágymányos 1924. VIII. 27 L. **Pénzes**.

No. 2. Budapest Lágymányos 1924. IX. 12 L. **Pénzes** Fig 17.

Irodalom:

No. 3. Nagykőrös vasútállomás **Hollós** (7).

10. *Cercospora boussingaultiane* **Roum.** *Fungi gall. exsicc.* n. 60. (1879); *Michelia* II. p. 128. (1880), — **Sacc.** *Syll.* IV. pag. 479; — *Lindau Rh. Kr. Fl.* IX. p. II. (1910) — *Ferraris Fl. Ital. Crypt.* I. 8. 412. (1912).

Hiányosan ismert gomba.

Folt: Kerek, sárgás, 3—4 mm átm., csak Kt. ismeretesek, Konidiumokat még nem találtak rajta.

Előfordulás *Boussingaultia baselloides* élő levelén.

Exs. Budapest 1924, 925 év őszén cserpben nevelt növényről. L. **Pénzes**.

Megj. Csak foltokat találtam, melyek egyeztek *Roumequere* exsiccatajával.

11. *Cercospora budapestiensis* n. sp.

Cercospora radiata Fuck. pro parte.

Maculis fuscis formis indeterminantibus infra circulis concentricis

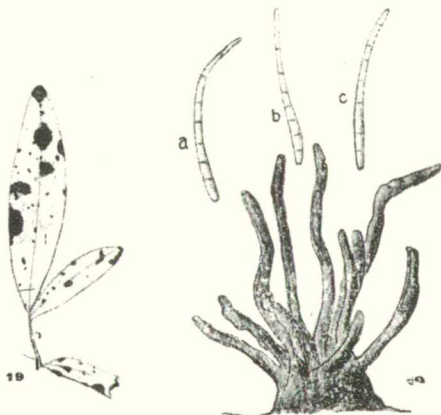
Caespitulis magnis dispersis epiphyllis.

Conidiophoris e substromate coniforme distantibus, fasciculis tortilibus, paulum nodatis nonnunquam 1—2 dentibus, 1—2 septatis, superne leniter tenuatis, fuscis 40—85—4·5—5 μ .

Conidiis bacillaribus leniter tenuatis, hyalinis tenuibus membranis paulum arcuatis, 8—9 septatis, 45—105 \times 3 μ .

Leírás:

Folt. Barna, határozatlan alakú, belül koncentrikus körökkel.

Gyepecske: nagyok, szétszórtak, felül.

Kt. Kúpos alapzatból, szétálló nyalábban, görbék, kissé csomós, néha egy-két foggal; septum 1—2, felfelé lassan vékonyodó barna; hsz 40—85 \times 4·5—5 μ .

K. Botszerű, lassan elvékonyodó hyalin, vékony sejtfallal, kissé ívelt; septum 8—9, hsz 45—105 \times 3 μ .

Előfordulás: *Anthyllis polyphylla* Kit. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *radiata* Fuck) Zsérc (Borsod vm.) 1910. jul. 17. L. **Budai** det. **Moesz** NM. 138. Fig. 19.

No. 2. (sub. *C. radiata* Fuck) Budapest: Kőérberék 1916. aug. 15. L. **Moesz**. NM. 90.

12. *Cercospora Campisilii* **Spagazz.** in Michel. II. 171. (1880); Syll. IV. 440. — Samb. Fl. myc. Suppl. II. 233. — De Wild. et Dur. Prodr. Fl. Belg. II. 344. — Lindau R. Kr. IX. 115. — Ferraris Fl. Crypt. Ital. I. 8. 428. 1912.

Syn. *C. impatiensis* **Bäumler** in Verh. zool.-bot. Ges. Wien. XXXVIII. 717. (1888) — Sacc. Syll. X.

619. — **Magnus** Pilzfl. Tirol p. 559. — v. **Höhnel** in Hedwigia XVII. (177.) (1903.)

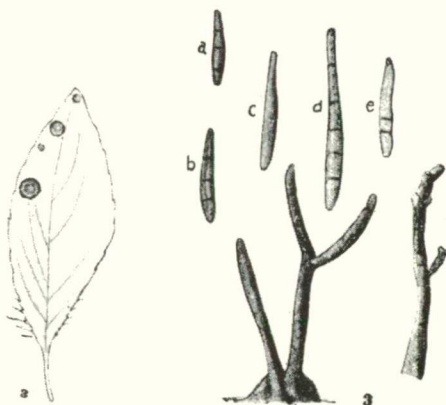
Maculis orbicularibus pauci-angulosis diam. 4—5 mm., marginatis paulum elevatis, coloribus fuscis margine fuscioribus circulos, hypophyllis unicoloris pallidioribus.

Caespitulis amphilateralibus densis agris parvulis fusco-viridibus. Conidiophoris substromatibus raris fasciculatis, ramulosis, inseptatis, epiphyllis, dentatis. 80—90 \times 3—4 μ .

Conidiis fusiformis, membranis mediocre crassis, 3—6 septatis, 25—45 \times 3—4 μ .

Leírás:

Folt.: Kerekded, kissé szögletes, 4—5 mm, perem kissé kiemelkedő; színe: barna, szélén sötétebb, koncentrikus körökkel, alul egyszínű világosabb.

Gyepecskék: mindkét oldalon, sűrűn, mezőcskében, aprók, barnászöldek.

Kt.: dudorszerű alapzatból ritka nyalábszerű, elágazó, septum nélkül. Felül fogas. hsz 80—90 \times 3—4 μ .

K.: orsóalakú, közepes vastagságú fallal, Septum 3—6 hsz 25—45 \times 3—4 μ .

Előford.: *Impatiens nolitangere* L. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *C. impatientis* **Bäumler**) Pozsony IX. Malom. 1898. VII. I. **J. A. Bäumler**. N. M. No. 62.

No. 2. Pozsony Malomvölgy — Vaskutacska felé 1899. Not.: Con. 20—35 η . 4—5 η . 2—3 sept, fumosis Leg. **Bäumler**. N. M. No. 62. Fig. 3.

No. 3. (sub. *C. Impatientis* n. sp.) **Prencow-Prencsfalva** (Hont vm.) Beluj. 1887. IX. Leg **Kmet** Fungi rhemn. 243. N. M. 62.

Irodalom:

Prencsfalu (Prencow) sub (*Impatientis* n. sp. **Bäumler** (2)).

13. *Cercospora carlinae* **Sacc.** Michel. I. 269. (1878); Fungi ital. Tab. 647.; Syll. IV. 445. Lindau Rh. K. F. IX. 138, 804. Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 445. (1912.)

Előfordulás: *Carlina vulgaris* L. elhalt lev.

Irodalom:

Kecskemét Nyir **Hollós**.

14. *Cercospora cerasella* **Sacc.**

Micheia I. 266. (1878); Fungi ital. Tab. 663.;

Syll. IV. 460. — Aderhold in Ber. Deutsch. Bot. ges. XVIII. 246; Landw. Jahrb. XXX. 819. — Lindau R. Kr. IX. 105. — Miyake, Chnichii in Ann. Phytopath. Soc. of Japan. 1923. No. 5. — Ferraris: I parasitici vegetali Milano 1915. — Ferraris: Fl. Ital. crypt. I. 8. 419. 1912.

Sphaerella cerasella (Aderh.) Sacc. et Syd. Lásd! Ferraris.

Aderhold a *Mycosphaerella cerasella* conidiumos alakjának tekinti, melyet megerősít Miyake, Chnichii Japánban öt különböző *Prunus* fajon végzett kísérlete.

Hasonló fajt ír le Higgins a *Prunus pennsylvanicán* *Mycosphaerella nigerristigma* néven.

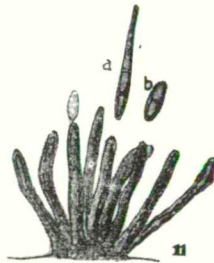
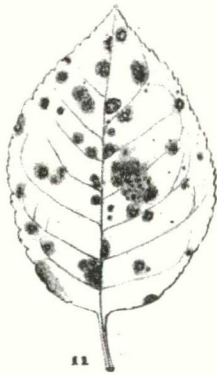
Maculis orbicularis, mm. 3—4 diam., fuscis vel purpureo-fuscis marginatis, marginibus minime subelevatis latis, nonnunquam excissis.

Caespitulis hypo-epiphyllis dispersis, furcis, Conidiophoris paulum subelevatis, substromatibus erectis vel paulum curvulis, levigatis septatis, fuscis 40—50×3·5—4·5 μ.

Conidiis claviformis, 3—5 septatis, membranis crassis, 35—60×3·5—4 μ.

Leírás:

Folt. Kerekded, 3—4 mm. barna, sötétbarna v. meggyirossal körülszegélyezve, perem alig kiemelkedő széles; néha kiesők.

Gyepeske: alul-felül, kevés, egyenletesen elosztva, barna.

Kt. Kissé kiemelkedő alapzattal, egyenes v. kissé hajlott, sima, septált, barna, hsz 40—50×3·3—4·5 μ.

K. fordított buzogány alakuak, 3—5 septum vastag sejtfallal, hsz 35—60×3·5—4

Előfordulás: *Prunus cerasus* L. élő levelén.

Exs.: No. 1. Aranyosmarót 1910. VIII. 23. L. Moesz. N. M. 90. Fig. 11:

Irodalom:

Prunus avium élő levelén.

Herkulesfürdő Bubák (3).

15. *Cercospora chaerophylli* v. Höhn. in Annal. Mycol. I. 531 (1903). — Sacc. Syll. XVIII. 602. — Lindau Rh. K. F. IX: 125.

Előfordulás

Irodalom:

Szekszárd Hollós 1921 (8).

16. *Cercospora chenopodiicola* Bresad. in Hedwigia XXXIX. 328 (1900). — Sacc. Syll. IV. 1073. — Lindau IX. Rh. K. Fl. 1909. p. 94.

Maculis orbicularibus, mm 3—4 diam., alte subelevatis marginibus; pallide cinereo- viridibus luteolis marginatis.

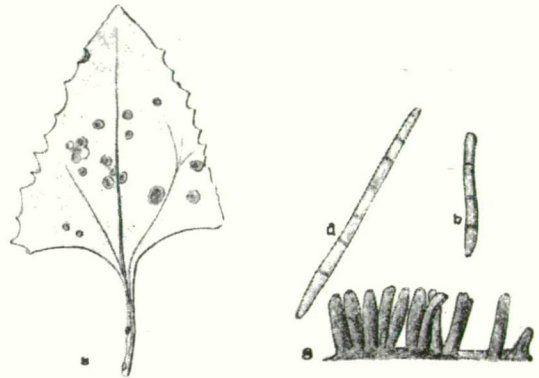
Caespitulis proportionale dispersis, fuscis.

Conidiophoris cylindraceutis ad apicem paulum tenuatis levigatis, sporadice uno dente, inseptatis(?) albo-furcis 20—30×4·5.

Conidiis bacillaris paulum tenuatis, luteolis tenuibus membranibus 7—8 septatis, 45—80×3·8—4·5 μ.

Leírás:

Folt: Kerekded, 3—4 mm. erősen kiemelkedő szegéllyel; halvány szürkészöld, sárgás szegéllyel.

Gyepeskek: egyenletesen elosztva, barnák.

Kt.: Hengeres, csúcsfelé kissé hegyesedő, sima ritkán 1 foggal; septum nincs (?), világos barna hsz. 20—30×4—5 μ.

K: botszerű, kissé elvékonyodó, sárgás, vékony sejtfal septum 4—8, hsz 45—80×3·5—4·5 μ.

Előfordulás: *Chenopodium urbicum* L. élő levelén.

Exs.: No. 1. (sub. *Cercospora Dubia* (Riess.) Winter) et *Urophlyctis pulposa*, Kupinovo (Com. Szerém) 1915. L. Moesz. Fig 8.

Irodalom:

Kupinovo (sub. *C. dubia* (Riess.) Winter) Moesz. (19).

Megjegyzés:

A sokkal vastagabb *Cercospora dubia*-tól jól megkülönböztető, egyezik Rabenhorst Fungi eur. 4389. sz. exsicea tájával, csak ez utóbbi érettebbnek látszik, konid. valamivel hosszabbak, keskenyebbek, de a foltok mindkettőnél jellemzően kiemelkedők.

17. *Cercospora circumscissa* Sacc. in Nuov. Giom. Bot. Ital. VIII. 189. (1876); Fungi ital. Tab. 659; Syll. IV. 460. — Aderhold in Landw. Jah. XXX. 821. — Pierce in Journ. of Myc. VII. 66 Tab. XI—XIII. — De Wild et Dur. Prodr. Fl. Belg. II. 344. — Lindau Rh. K. F. IX. 105. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 419. (1912.)

Syn. *Cercospora graphioides* Ell. in North Americ. Fungi n. 646 (1881).

Ferraris szerint valószínűleg a *Laestadia* (*Guignardia*) *circumscissa* Sacc. conidiumos alakja.

Előfordulás: *Prunus communis* (L) Arcang. (Amygdalus communis L); *Prunus persica* (L) Stokes (*Persica vulgaris* Mill.), *Prunus spinosa* L. élő levelein.

Irodalom:

Kecske mé t (Városi faiskola, Szikra, Nyir **Hollós** (7) Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

18. *Cercospora concors* Casp. Sacc.

Cercospora concors Sacc. Syll. IV. 449. (1886.) — Magnus Pilzfl. Tirol 560. — Lindau Rh. K. F. IX. 131. — Keissler in Zeitr. f. Pflanzenkr. XXVII. 1916. p. 111.

Syn. *Fusisporium concors* Caspary in Monatsber. Königl. Ak. d. Wiss. Berlin. p. 314. (1855.)

? *Cercospora heterosperma* Bresad. in Annal. Mycol. I. 129. (1903). — Sacc. Syll. XVIII. 604. — Lindau R. Kf. IX. 132.

Maculis amphilateribus fuscis, visu difficiliter marginatis.

Caespitulis confluis.

Conidiophoris serpentibus, septatis, breviter arcuatis apice claviformis ramis, 1—2 dentibus, paulo septatis 3·5—5 η.

Conidiis fusiformis, membranis crassis, 4—5 septatis, luteolis, plasmaticis, 30—50 × 3·5—5 μ.

Hyphae in trichomas inferentes, et in phillis sclerotiis faciunt.

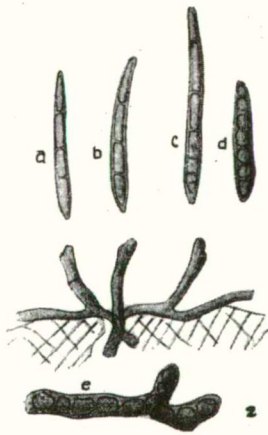
Leírása:

Folt: mindkét oldali, barna elmosódott szélű.

Gyepecske: összefolyók.

Kt.: Kúszók, osztottak; rövid ívelt, bunkós-végű ágakkal 1—2 foggal; gyengén septált; hsz 3·5—5 μ.

K: Orsóalakúak, vastag sejtfallal, septum 4—5; sárgásak plazmásak; hsz: 30—50 × 3·5—5 μ.

A hyphák a trichomákba is behatolnak, a gazdanövény szöveteiben pedig vastagfalú, télálló? sejtesteket alkotnak.

Lagerheim szerint kétféle konidiuma van, a fonákán vastagabbak, felül pedig vékonyabbak.

Előfordulás: *Solanum tuberosum* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Vihnye aug. köz. L. **Tuzson** Com. F. Bubák. Krypt. exc. 1837. N. M. 53. Fig. 2.

Irodalom:

Grinád. (Posch.)

Megjegyz. A hazai példányok megegyeznek a **Rabenhorst—Winter:** Fungi enr. No. 3790. és **Krieger** Schäd. Pilz. No. 42. exsiccataival, de ez utóbbiak közt gyakori volt 75—85 η. hosszú és a több osztatu konidium is.

19. *Cercospora Cytisi* **Hollós** in litteris (1921).

Irodalom:

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

20. *C. depazeoides* (Desm.) Sacc.

Syn.: *Exosporium depazeoides* Desm. in Ann. sci. nat. 3 ser. XI. 364. (1849) — Kickx. Fl. Crypt. Flandr. II. 101. — Lamb. Fl. myc. III. 198.

Passarola penicillata Ces. in Klotzsch Herb. myc. 2 ed. 587. (1857.)

Cercospora penicillata Fresen. in Beitr. III. 93. (1863.)

Vermicularia depazeoides Westend in Prodr. Fl. Bot. II. 4. p. 114. (1851.)

Cercospora depazeoides Sacc. in Nuov. giorn. Bot. Ital. VIII. 187. (1876.); Fungi ital. Tab. 645; Syll. IV. 469. — De Wild. et Dur. Prodr. Fl. Belg. II. 344. — Magnus Pilzfl. Tirol p. 560. — Ondemans Cat. Champ. Pays. Basp. 516. — Lindau Rh. K. F. IX. 134. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 444. (1912.) — Lindau Rh. Fl. IX. 135.

Maculis elongatis, curvumarginatis, mm 3—6, alterum tangentibus, elevatis angustis fuscioribus marginibus, albo-cinereis hypophyllis luteoribus.

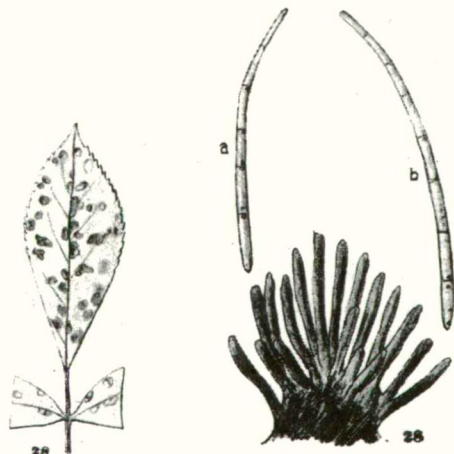
Caespitulis hypo-epiphyllis rari-stantibus, parvulis, atro-fuscis.

Conidiophoris e substromatibus elevatis densis fasciculatis, levigatis apice tenuatis, insep-tatis atro-fuscis, 20—90×3—4·5 μ.

Conidiis bacillaris apice tenuatis curvatis, hyalinis septatis 4—9, 60—125×3·5—5 μ.

Leírás:

Folt: Hosszúkás, görbe szélű, 3—6 mm egymást érintő, kiemelkedő keskeny sötétebb peremmel, fehéres szürkés, alul sárgásabb.

Gyepecske: mindkét oldalon, ritkán állók, kicsinyek, sötét barnák.

Kt.: Kiemelkedő alapzattól, tömött nyaláb-szerűek. Símák felül hegyesedők, septum nélkül, sötét barnák; hsz 20—90×3—4·5.

K.: Botszerűek, felül keskenyedők, hajlottak, 4—9 septum hyalinor; hsz 60—125×3.5—5 μ.

Előfordulás: *Sambucus nigra* L. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub *C. penicillata* Fr. in theca *C. dapazeoides*) Pozsony 1881 okt. L. **Bäumler**. N. M. 62.

No. 2. Pozsony Liget 1883. L. **Bäumler** N. M. 62.

No. 3. Pozsony L. **Bäumler**. Kryp. exs. 727 a.

No. 4. Herkulesfürdő 1883. szept. elején L. **Linhart**. Fung. Hungarici 294. Jcon.

No. 5. Perencsfalu, Babipotok 1886. aug. 5. L. **Kmet**. Flora Schemn. N. M. 62.

No. 6. Trencsén-Teplicz 1899. aug. L. **Bäumler**. N. M. 62.

No. 7. Sükösd 1914. szept. 14. L.: **Greinich** det. **Moesz**.

No. 8. Sikabony 1925. aug. 17. L. **Pénzes**.

No. 9. Nagybudaafa 1925. aug. 22. L. **Pénzes** in soc. *Ramularia sambucina*. Fig. 28.

Irodalom:

Pozsony **Bäumler** (1).

Kecskemét: Kisfái, Szikra, Koháry-Szent-Lőrincz, Felső-Nyiregyháza. **Hollós** (7).

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

21. *Cercospora dubia* (Riess) Winter.

Syn.: *Ramularia dubia* Riess in Hedwigia I. 1854) Tab. IV. Fig. 9.; — Sacc. Syll. IV. 216.

C. chenopodii Fresen. Beitr. III. 92. (1863).

— Sacc. Fungi ital. Tab. 680. — Ferraris Fl. Ital. Cryp. 1912. I. 8. 411

C. dubia Winter in Hedwigia XXII. 10, (1883) — Oudem. Cat. Champ. Pays Bas p. 516.

— Magnus Pilzf. Tirol p. 558.

C. dubia (Riess) cfr. Bubák in Ann. mycol. VI. 28. 1908.)

Maculis hypo-epiphyllis, rotundo-angulosis, humido-cinereis, 3—6 mm diam. non elevatis marginibus.

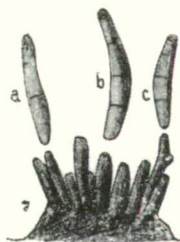
Caespitulis amphilateribus, agriculis densis, velutinis superficialis, fusco-cinereis.

Conidiophoris substromatibus latis elevatis, fasciculatis cylindraceis, apice paulum tenuatis levigatis, rare 1—2 dentatis, 20—40 × 5 μ

Conidiis cylindricis, fusoideis, apice paulum tenuatis, temperate arcuitis, crassis membranis luteolis, 3—5 septatis, 30—60 × 4—7 μ.

Leírása:

Folt: Kétoldali, kerekded-szegletes, piszkos-szürke, 1/4—1/2 cm átm; széle nem kiemelkedő.

Gyepecskék: mindkét oldalon, sűrű mezőcskékből, bársonyos felületű, barnásszürkék.

Kt: Széles kiemelkedő talapzaton, nyalábokban, hengerek, felül nézve keskenyedők, símák, ritka 1—2 foggal. hsz 20—40 × 5 μ.

K. hengeres orsóalakúak, felfelé kissé elvékonyodók, gyengén ívelték, erős sejtfallal, sárgásak, septum 3—5, hsz. 30—60 × 4—7 μ.

Előfordulás: *Chenopodium album* L. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub *C. chenopodii* Frez in theca *C. dubia*) Pozsony 1883 aug. L. **Bäumler** NM. 62.

No. 2. Budaörs 1925. okt. 5. L. **Pénzes** (in societate *Alternaria*) Fig. 7.

Atriplex hastatum L. élő levelén.

No. 3. Pozsony (Mühlau) 1885 szept. L. **Bäumler**, **Linhart**, Fungi hungarici No 499.

Megjegyzés: „K. hsz 40—50 × 6—8 μ, 3—5 sept, hyalinok, **Saccardo** a Michaeliában (II. 364. l.) nagyobb méreteket közöl; ellenben a Fung. eur.-ban 2780. sz. alatt kiadott példányok az én mérésemmel egyeznek.“

Atriplex oblongifolium élő levelén.

No. 4. Sükösd, 1914. IX. 15 L. **Greinich**, det. **Moesz**.

Atriplex tataricum élő levelén.

No. 5. Miskolcz: Bábonyi bércz L. **Budai**, det. **Moesz**.

Irodalom: *Atriplex hastatum*, *Chenopodium* Pozsony szept. **Bäumler** (1.)

Chenopodium sp. élő lev. Kecskemét, Nyir, Kisfái, Tiszaugh, Nagykőrös **Hollós** (7).

Nem találtam: *Chenop. hybridum* exs. No 6. Prencsfalu (Hlboké jarky) 1888. jul. 12. L.

Andr. Kmet. Fungi schemnitz. NNC. 62, a—b.

Téves irodalmi adat: Kupinovo (**Moesz** 2) = *C. chenopodiicola*.

Megj. **Bubák** a **Fresenius**-féle *C. chenopodii* és *Ramularia dubiát* két különböző fajnak tartja és megpróbálja különbségüket is leírni. Lásd még **Lindau** Rb. Kr. IX. 800., azonban leírásának bélyegei annyira ingadozóak és kicsinyek, hogy azok alapján a két fajt megkülönböztetnem még **Bubák** eredeti exsiccatai (*Exs. Kabát et Bubák* Fungi imp. 543.) sem sikerült, amit különben **Lindau** is megjegyzi.

Ha volna is tényleg különbség a különböző fajokon élő *C. dubiák* között, úgy ezt csak fiziologiai alapon lehetne kimutatni.

22. *Cercospora dulcamaraecola* **Hollós** in Ann. Mus. Nat. Hung. IV. 370. (1906) — **Lindau** Rh. K. F. IX. 804. (helytelenül *C. dulcamaricola* **Holl.**)

Előfordulás: *Solanum dulcamara* L. fonnyadó levelén.

Irodalom:

Kecskemét: Szikra, Kisfái, Katona-telep **Hollós** (7)

23. *Cercospora elongata* **Peck** 33 Rep. N. Y. St. Mus. p. 29. — Sacc. Syll. IV. p. 422. et X. p. 629.

Syn.: *Cercosporina elongata* (Peck) Speg.
Maculis angulosis, a folio-nervis finitis, diam. 4—10 mm., pallido-fuscis, medio parvulis albescentibus maculis.

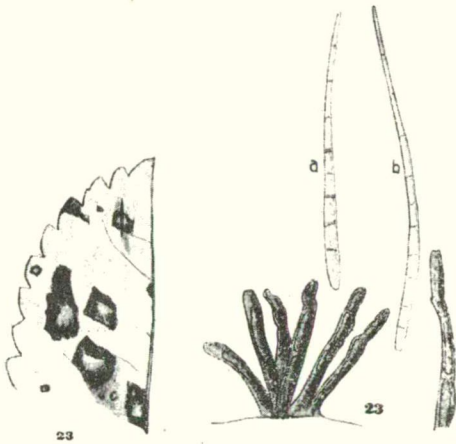
Caespitulis epiphyllis fuscis, mediocre magnis, dispersis.

Conidiophoris raris fasciculatis, septatis, apice 2—3 dentatis.

Conidiis claviformis apice lente tenuatis 5—11 septatis, hyalinis 60—125×4 μ.

Leírás:

Folt: Szögletes, a levél erei határolják 4—10 mm.; fakóbarna közepén kicsiny világos udvarral.

Gyepeske: felül, barnák, közepes nagyk, szétszórva.

Kt.: laza nyaláb, septált, fent 2—3 foggal, hsz 50—60×5.5 μ.

K: Bunkóalakú, felül lassan elvékonyodó, septum 5—11, hyalin, hsz 60—125×4 μ.

Előfordulás: *Dipsacus silvestris* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Sajólad, 1910 júl. 1. L. **Budai,** det. **Moesz.** N. M. 138. Fig 23.

Irodalom:

Kecskemét, Szikra **Hollós** (7).

24. *Cercospora erythraeae* **Holl.** in *Annal. Mus. Nat. Hung.* IV. 369. (1906) — *Lindau Rh. K. F.* IX. 803.

Előfordulás: *Centaureum uliginosum* (W. et K) **Beck.** (*Erythraea linariaefoliae* Pers.) fonnyadó levelén.

Irodalom:

Izsák **Hollós** (7).

25. *Cercospora ferruginea* **Fuck.** in *Fresen. Beitr.* III. 93. (1863); *Symb.* p. 354. (1869) — *Sacc. Fungi ital.* Tab. 655; *Syll.* IV. 444. — *De Wild. et Dur. Prodr. Fl. Belg.* II. 344. — *Magnus Pilzfl. Tirol.* p. 560. — *Lindau Rh. K. F.* IX. 139. — *Ferraris Fl. Ital. Cypt.* I. 8. (1912.)

Thümen a *Sphärella ferruginea* **Fkl.** conidiumos alakjának tekinti a *Mycoth. univers.* Exs. No. 286. számú schedáján és *Symb. myc.* II. pag. 20.

Maculis hypophyllis fuscis, finibus visu difficilimib, diam. 3—5 mm. epiphyllis supreme colore luteolo notatis.

Caespitulis denso-fuscis, inordinatis funiculis.

Conidiophoris serpentibus ramuloris, septatis, longissimis hyphis, in apice crasses centibus, dentatis.

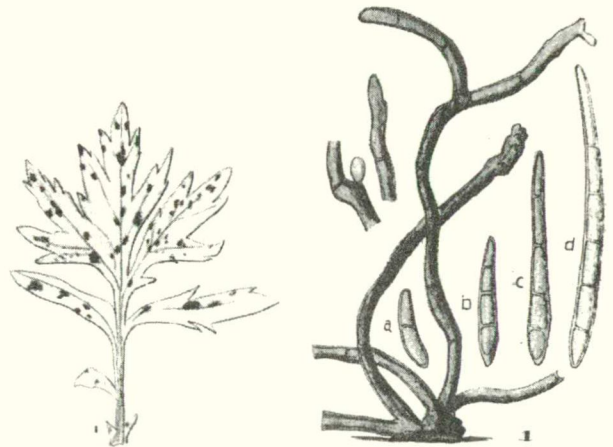
Conidiis claviformis, tenuatis saepe paulum arcuatis membranis crassis paulum luteolis, 3—7 septatis, 20—115×5—10 μ.

Leírás:

Folt: Alul barna, éles habár nélkül 3—5 mm. felül legfeljebb sárgás színnel jelezve.

Gyepeskek: sűrű barnás összekúszált fonalakból.

Kt.: Kúszó, elágazó, septált, igen hosszú, tartók vége megvastagodó fogas.

K: Bunkós elvékonyodó, gyakran kissé ívelt, vastag sejtfallal, kissé sárgás, septum 3—7, hsz 20—115×5—10 μ.

Előfordulás: *Artemisia vulgaris* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Pozsony Malomliget 1883. aug. L. **Bäumler.**

No. 2. Trencsénteplicz „Baracska“ 1899. aug. L. **Bäumler.**

Megjegy.: „Conid. 30—70 μ × 6—8 μ szept. 2—4.“

No. 3. Aranyosmarót 1908. júl. 19. L. **Moesz.** Fig 1.

No. 4. Zsarnócza 1908. szept. 1. L. **Moesz.**

No. 5. Budapest Hűvösvölgy 1908. szept. 17. L. **Moesz.;** in soc. *Puccinia absinthii* DC.

No. 6. Kupinovo 1915. aug. L. **Moesz.** in soc. *Puccinia absinthii* DC.

No. 7. Sükösd 1915. nov. L. **Greinich** det. **Moesz.**

Irodalom:

Pozsony **Bäumler** (1).

Kupinovo **Moesz.** (19).

Budapest, Hűvösvölgyben **Moesz.** (18) „Con. 16—18×6—7 μ.“

Kecskemét: Talfája, Szikra Tiszaugh. **Hollós** (7).

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

Előfordulás *Artemisia Absinthium.*

Irod.: Herkulesfürdő Csernavölgy **Bubák** (3).

Megj. Mivel ez a faj teljesen hasonlít a *Cercospora Absinthii* (Peck) Sacc., ezért a két fajt egynek tartja.

Előfordulás: *Tanacetum aliginosum* W. K. élő levelén.

Irodalom:

Kecskemét: Szikra, Talfája Tisza-ugh. **Hollós** (7).

26. *Cercospora fraxini* (DC.) Sacc.

Syn. *Asteroma fraxini* DC. Flor. frank VI. 163. (1815.)

Sphaeria echinus Bivon—Bernh. Stirp. rar. Sicil. Man. III. p. 14. 1815. Tab. IV. fig. 1.

Dothidea fraxini Fries Syst. II. 561. (1823.)

Septoria fraxini Fries Eleuchus II. 119. (1828.)

Exosporium fraxini v. Niessl in Verh. naturf. Ver. in Brünn. III. Abh. p. 81. (1864—1865.)

Cercospora fraxini Sacc. Syll. IV. 471. (1886). — Oudemans Cat. chaup Pays Basp. 516. — Lindau Rh. K. F. IX. 127. — Ferrar Fl. Ital. Crypt. I. 8. 458. (1912.)

Höhnel a *Carlia Fraxini* (Niessl) v. H. conidimusz alakjainak tekinti.

Maculis epiphyllis fuscis, hypophyllis nigriens punctatis, non marginatis, diam. 3—5 mm.

Caespitulis magnis, globosis, densis apud alterum.

Conidiophoris hemiglobosis magnis, substromatis erectis, levigatis vel nodosis 60—85 × 5—6 μ .

Conidiis crassis claviformis (vide *C. dubia*) luteolis, 3—4 septatis, 40—55 × 5.5—6 μ .

Leírás:

Folt: Felül barna, alul feketén pontozott, határ nélkül 3—5 mm. átm.

Gyepeskek: nagyok, gömbösek, sűrűn egymás mellett.

Kt.: Félgömbös nagy alapzatból sugarasan állók, simák v. csomósak 60—85 × 5—6.

K: Vaskos bunkószerűek (L. C. *Dubia*) sárgásak, 3—4 septum hsz 40—55 × 5.5—6 μ .

Előfordulás: *Fraxinus excelsior* élő levelén.

Exs. No. 1. Perencsfalu Sytno 1887.

szept. 6. L. **Kmet.** Fungi schemn. NM. 62. Konidicum tartók jól láthatók, de konidiumokat nem találtam. A fenti adatok **F. Petrak** Fl. Bohem et Moraviae exs. No 792. után mértem.

Fautrey megkülönböztet *forma microspora*-t conid 18—20 × 4, a **Roumeguere** Fungi selecti exsicc. No 5691-ben és *forma longispora*-t a No 5692-ben, hogy azonban a hazai melyik formához tartozik, illetve jogos-e a két forma felállítása, a rendelkezésemre álló kevés anyagon nem tudtam eldönteni.

Irodalom:

Bäumler (2)

Kecskemét Szikra **Hollós** 7.

27. *Cercospora galegae* Sacc. Michel I. 267 (1878); Fungi ital. Tab. 661; Syll. IV. 437. — Lindau Rh. K. F. IX. 108. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 421. 1912.

Syn: *Cercospora radiata* Sacc. Myc. venet. Sperec. p. 229. (1873.)

Maculis elongato-ovalibus, albescentibus fuscis, subelevatis marginibus.

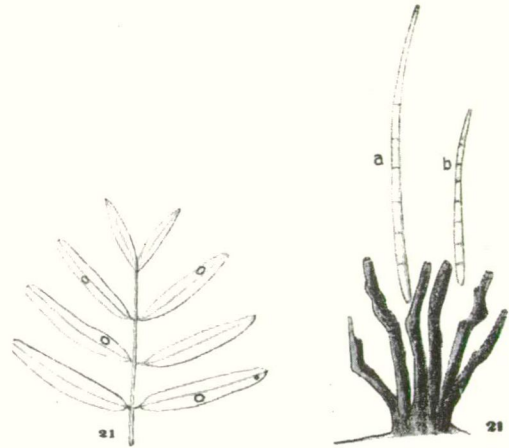
Caespitulis mediocribus, proportionale dispersis.

Conidiophoris substromatibus parvis-magnis oriundis, distantibus fasciculatis, erectis vel gradatis 3—4 dentibus, fuscis, 50—70 × 4 μ .

Conidiis bacillaribus in apice tenuatis, hyalinis membranibus tenuibus, 6—15 septatis, 45—105 × 3—3.5 μ .

Leírás:

Folt. Hosszukás, ovális, fehéres, barna kiemelkedő szegéllyel.

Gyepeske: közepes, egyenletesen szétszór.

Kt.: Kisebb-nagyob kiemelkedő talapzattól szétálló, nyalábszerű; egyenesedő v. lépcsősen 3—4 foggal; barna; hsz 50—70 × 4

K: Botszerű, csúcsán elvékonyodó hyalin, vékony sejtfallal, septum 6—15, hsz 45—105 × 3—3.5 μ .

Előfordulás: *Galega officinalis* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Kupinovo 1916. VIII. 16. L.

Moesz in soc. *Ramularia galegae* Sacc. Fig. 21.

Irodalom:

Kupinovo **Moesz** (19) 2 ábra.

28. *Cercospora helvola* Sacc. Fungi ital. Tab. 677. (1881); Michel II. 556. (1882); Syll. IV. 439. — Lindau Rh. F. Kr. IX. 111. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 422. 1912 —

Előfordulás: *Medicago sativa* L. levelén.

Irodalom:

Grinád (**Posch** K.)

Megj.: Tekintve, hogy ez a faj a *Trifolium alpestre*-n fordul elő, valószínű, hogy **Posch** adata a *Cercospora medicaginis* Ell. et Ev.-vel esik össze.

29. *Cercospora loti* **Holl.** in Annal Mus Nation. Hung. V. 448. (1907.) — Lindau Rh. K. Fl. IX. 801.

Előfordulás: *Lotus siliquosus* L. fonnyadt levelein.

Irodalom:

Kecskemét: Nyir **Hollós** (7)

30. *Cercospora malvarum* Sacc. *Michelia* II. 365 (1881); *Fungi ital.* Tab. 682.; *Syll.* IV. 440. — Lamb. *Fl. myc. Suppl.* II. 235. — De Wild. et Dur. *Prodr. Fl. Belg.* II. 345. — Lindau *Rh. K. F.* IX. 119.

Irodalom:

Szekszárd **Hollós** 1921 (8.)

31. *Cercospora medicaginis* Ell. et. Ev. *Proc. Acad. Phil.* 1891. p. 91; — Sacc. *Syll.* X. p. 622. — *Moesz.* (19) ic. — Ferraris *Fl. Ital. Crypt.* I. 8. 424. 1912.

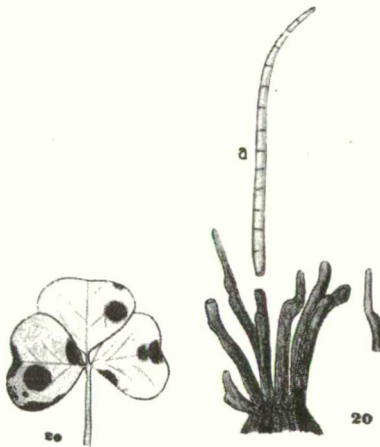
Maculis, rotundis finibus visu difficilimis, fuscis, diam. 8 mm. Caespitulis agricolis mediocribus hypo-epiphyllis.

Conidiophoris e substomate oriundis, fasciculis erectis vel curvatis, 1–2 dentibus, gracile septatis, fuscis $40-70 \times 4 \mu$.

Conidiis bacillaris longe tenuatis, arcuatis, hyalinis, membranis tenuibus, 11–15 septatis $70-165 \times 2-4 \mu$.

Leírás:

Folt: Kerek, éles határnélkül barna, 8 mm.

Gyepeske: közepes, mezőcskékben alul, felül.

Kt.: Kiemelkedő kúpos alapzatból nyalábszerű, egyenes v. görbülő 1–2 foggal, gyengén septált barna, hsz $40-70 \times 4 \mu$.

K: botszerű, hosszan elvékonyodó, ívelt hyalin, vékony sejtfal, septum: 11–15; hsz $70-165 \times 2-4 \mu$.

Előfordulás: *Medicago arabica* (L.) **Hudson** élő levelén.

Exs. No. 1. Kupinovo 1915. VIII. 12. **L. Moesz.** *Fig* 20.

Irodalom:

Kupinovo **Moesz.** 2.

32. *Cercospora mercurialis* Passer. in v. *Thüm. Myc. univ.* n. 783. (1877.) — Sacc. *Fungi ital.* 673; *Syll.* IV. 456. — De Wild et Dur. *Prodr. Fl. Belg.* II. 345. — Magnus *Pilzfl. Tirol* p. 558. — Lindau *Rh. F. K.* IX. 114. — Ferraris *Fl. Ital. Crypt.* I. 8. 427 (1912).

Syn.: *Cercospora mercurialis* Passer forma *annuae* **Fautrey** C. Roumequere *Fungi sel. exsic.* No. 6205. 1892. „Con — 100 μ , 12 sept.“

Phyllosticta Mercurialis Desm. in *Rabenhorst. F. E. n.* 1945.

Maculis orbicularibus, mm 3–5 diam., albescentibus v. luteolis, fuscis paulo subelevatis marginibus, hypophyllis ordinate fuscioribus unicoloratis.

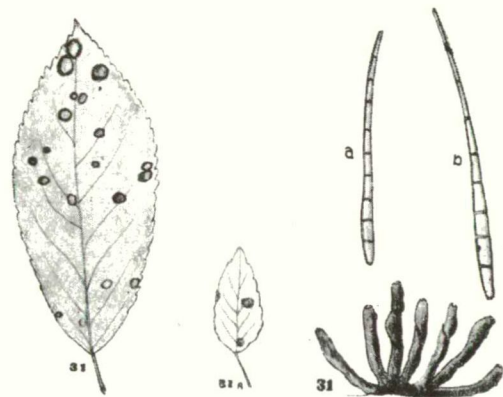
Caespitulis hypo-epiphyllis raris dispersis, fuscis parvulis.

Conidiophoris e substomate parvo distantibus fasciculatis, nodosis nonnunquam torquatis, inseptatis, fuscis $40-50 \times 3.5-4 \mu$.

Conidiis bacillaris longe tenuatis, hyalinis, membranis mediocribus, 5–14 septatis, $45-135 \times 3-5 \mu$.

Leírás:

Folt: Kerekded 3–5 mm; fehérés v. sárgás, barna kissé kiemelkedő peremmel, alul rendszerint sötétebb, egyszínűbb.

Gyepeske: alul felül, ritka, szétszórt, barna, apró.

Kt. Kis alapzatból szétálló nyalábszerű, csomós, néha csavaros, nem septált, barna hsz $40-50 \times 3.5-4 \mu$.

K: botszerű, hosszan vékonyodó, hyalin, sejtfal közepes, septum: 5–14, hsz $45-135 \times 3-5 \mu$.

Előfordulás: *Mercurialis perennis* L. élő levelén.

Exs. No. 1. a-b *Prencsfalu* és *Beluj* 1888. aug. 25. **L. Kmeť,** *Fungi Schemn.* 1887. szept. 6. *Szitnya.* N. M. 62.

No. 2. *Prencsfalu* *Szitnyahegy* 1902 jún. 8. **L. Kmeť,** *Fungi schemn.* N. M. 217.

No. 3. (sub. *Cercospora mercurialis f. annuae* **Fautrey**?) *Aranyosmarót* 1910. aug. 13. **L. Moesz.**

No. 4. *Lőcse* 1914. júl. **L. Greschik** N. M. 364. *Fig* 31.

Irodalom:

Herkulesfürdő—*Domugled* **Bubák** (3). *Schuler* 1000 m. 1913. júl. 29. **Magnus.**

Előfordulás: *Mercurialis annua* L. élő levelén.

Exs. No. 5. *Pozsony Malonliget* 1885 szept. **L. Bäumlér** N. M. 62.

No. 6. *Pozsonyszentgyörgy* 1897. szept. **L. Bäumlér.** „Con.: $60-100 \times 4-6 \mu$ “.

Irodalom:

Pozsony Andrástemető szept. **Bäumler** (1).

Pozsony **Bäumler** (1).

33. *Cercospora microsora* Sacc. Michel. II. 128. (1880); Fungi ital. Tab. 662; Syll. IV. 459. — Magnus Pilzfl. Tirol p. 559. — Vuillemin in Ann. myc. III. 422. ic. — Lindau Rh. K. F. IX. 117. ic. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 431. 1912.

Syn.: *Cercospora Tiliae* Peck in Botan. Gaz. VI. 277. (1881.)

Klebahn kimutatta e gomba ascusos alakját a *Mycosphaerella millegrana* (Cooke) **Schroeter**-ban.

Maculis orbicularis vel angulosis, 2—4 mm diam., fusco-cinereis, fuscioribus non elevatis marginibus. Caespitulis praecipue hypophyllis, agris parvis.

Conidiophoris e substromate parvulo, latefasciculis, insepatis, cylindraceis maiore-parte levigatis nonnunquam uno dente, fuscis, 10—30 × 3—3.5 μ.

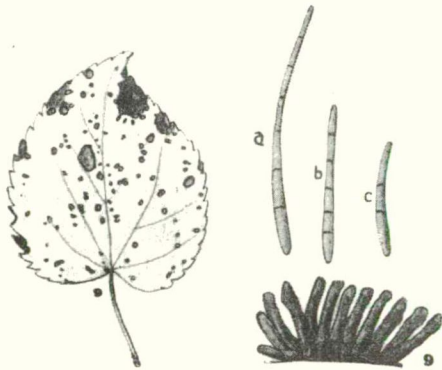
Conidiis claviformibus tenuatis, paulum luteis 3—8 septatis, membranis tenuibus, 35—80 × 2.5—3.5 μ.

Leírás:

Folt: Kerekded v. szögletes 2—3 mm.; barnás szürkés, sötétebb nem kiemelkedő szegéllyel.

Gyepecske: leginkább alul, mezőcskében, aprók.

Kt.: kisebb alapzatból, széles nyalábszerű, nem reptált, hengeres több kevésbé síma, néha 1 foggal, barna, hsz 10—30 × 3—3.5 μ.

K: bunkós, elvékonyodó, kissé sárgás septum 3—8, vékony sejtfa, hsz 35—80 × 2.5—3.5.

Előfordulás: *Tilia platyphyllos* Scop. élő és sárguló levelén.

Exs. No. 1. Pozsony Hegyiliget 1883. jún. L. **Bäumler** N. M. 62.

No. 2—3. Kőrmöcbánya: Zólyomi völgy 1911. aug. 25—26. L. **Moesz.** N. M. 90.

No. 4. Budapest Hárshegy 1923. szept. 26. L. **Pénzes.**

Irodalom:

Pozsony: Hegyiliget, Kálvária-hegy **Bäumler** (1).

Előford. *Tilia europea* L. élő levelén.

Irodalom:

Kecskemét Műkert, **Hollós** (7).

Előford. *Tilia cordata* Mill. élő levelén.

No. 5. Budapest Kamaraerdő 1923. szept. 26. L. **Pénzes.** Fig 9.

Előford. *Tilia tomentosa* Mnch. (T. alba) élő levelén.

Irodalom:

Herkulesfürdő Csernavölgye **Bubák** (3).

Előford. *Tilia* levelén.

Irodalom:

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

34. *Cercospora Nasturtii* Passer. in Hedwigia XVI. 124. (1877). — Sacc. Syll. IV. 433. — Vors. Myc. carniol. p. 272. — Lindau Rh. K. Fl. IX. 99. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 414. 1912.

Előfordulás: *Alliaria officinalis* Andr. (Sisymbrium *Alliaria*) élő levelén.

Exs. No. 1. Prencsfalu, Szitnyahegy 1897. jún. 3. L. **Kmetz,** Fungi schemn. Csak foltok, conidiumokat és tartókat nem találtam.

35. *Cercospora nasturtii* Passer. forma *sisymbrii* **Bäumler** in Verh. Zool. Bot. Ges. Wien XXXVIII. 717 (1888). — Sacc. Syll. X. 618. — Lindau Rh. K. F. IX. 99.

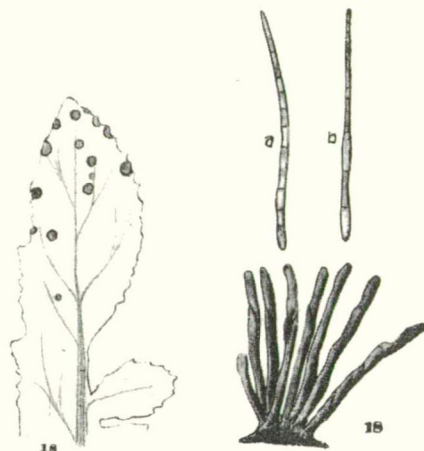
Maculis orbicularis, diam. 2—4 mm., luteofuscis, paulum subelevatis marginibus.

Caespitulis paucis, proportionale dispersis, epi-hypophyllis. Conidiophoris e substromate parvo fasciculatis, nodatis nonnunquam torquatis, 65—75 × 4 μ.

Conidiis claviformis, tenuatis, hyalinis, membranis tenuibus, 4—13 septatis, 65—120 × 3—4 μ.

Leírás:

Folt: Kerek; 2—4 mm, sárgás, barna kissé kiemelkedő szegéllyel.

Gyepecske: kevés, egyenletesen szétszórót.

Kt.: Kis alapzatból nyalábszerűen csomós, néha csavaros, hsz 65—75 × 4 μ.

K: bunkós, elvékonyodó, hyalin, vékony sejtfa, sept. 4—13, hsz 65—120 × 3—4 μ.

Előfordulás: *Sisymbrium austriacum* Jacq. élő levelén.

Exs. No. 1. Prencsfalu Hrouska 1887. szept. 25. L. Kmet, Fungi schemn. 256. N. M. 62. Fig 18.

Megj. A konidiumok septuma váltakozva különböző fénytörésűek és vastagságúak, degeneráltak?

Irodalom:

Prencsfalu Bäumler (2).

A *C. nasturtii* Passer.-tól abban különbözik, hogy konid. és kontart. valamivel vékonyabbak és közelebb áll a *C. Bizzoreriana*-hoz, amivel talán össze is esik.

36. *Cercospora nebulosa* Sacc. in Nuov. Giorn. Bot. Ital. VIII. 189. (1876); Fungi ital. Tab. 650; Syll. IV. 441. — Lindau Rh. K. F. IX. 119.

Előfordulás: *Althaea officinalis* L. szárán.

Exs. No. 1. Szepesztótfalu L. Márton (Flora cott. Castriferrei) N. M. 61.

Csak foltokat találtam.

37. *Cercospora neriella* Sacc. Michelia II. 294. (1881); Fungi ital. Tab. 678; Syll. IV. 473. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 439. (1912.)

Előfordulás: *Nerium oleander* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Pozsony 1883. júl. L. Bäumler N. M. 62.

Csak foltokat találtam.

Irodalom:

Pozsony Karg-féle kert júl. Bäumler (1)

38. *Cercospora Nigellae* Holl. in Annal. Mus. Nat. Hung. VIII. p. 8. (1910.)

Előfordulás: *Nigella arvensis* L. fonnyadt levelén.

Irodalom:

Kecskemét Hollós (7).

39. *Cercospora olivascens* Sacc. Michelia I. 268 (1878); Fungi ital. Tab. 664; Syll. IV. 453. — Lindau Rh. F. K. IX. 92, 799.

var. *minor* Serebr.

Exs. Tranzschel et Serebriainikow. Myc. Rossica. No. 197. 1909.

Maculis angulosis a folio-nervis finitis atrofuscis, hypophyllis gracile-coloratis.

Caespitulis magnis, dispersis vel in agris hypophyllis.

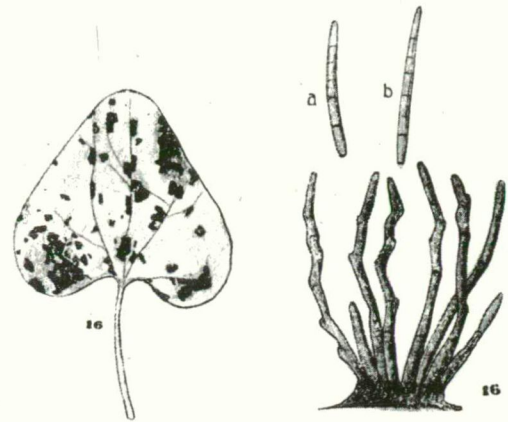
Conidiophoris e medioris substomatibus distantibus fasciculis, gradile 4—5 dentatis, septatis, fuscis apice tenuis 60—120 × 3·5—4 μ.

Conidiis cylindraceutis apicibus paulum tenuitis, membranis tenuibus vel mediocriculis, 4—8 septatis, luteolis 40—70 × 3—3·5 μ.

Leírás:

Folt: Szöglétes, a levélerei határolják, sötétbarna, alul halványabb.

Gyepeske: nagyok, szétszórt vagy mezőcskében, alul.

Kt.: Közepes nagyalapzatból szétnyíló nyalábokban, lépcsősen fogasak 4—5 foggal, septáltak, barnák, végük keskenyebb, hsz 60—120 × 3·5—4.

K. Hengeres, hegyük kissé vékonyodó, vékony v. közepes sejtfallal, septum 4—8, sárgásak, hsz 40—70 × 3—3·5.

Exs. No. 1. (sub. *C. olivascens* Sacc.) Híz s ér (Bars vm) 1910. aug. 11. L. Moesz. N. M. 90.

No. 2. (sub. *C. olivascens* Sacc.) Budapest Svábhegy Diósárokút 1911. október 20. L. Moesz. N. M. 90. Fig 16.

No. 3. (sub. *C. olivascens* Sacc.) Garamkövesd 1911. okt. 6. L. Moesz. N. M. 90.

No. 4. Szigetszentmiklós 1925. okt. 12. L. Moesz. N. M.

Irodalom:

Kecskemét—Szikra (sub. *C. olivascens* Sacc.) Hollós 7.

A fenti exs. teljesen egyeznek Serebriainikow exsiccatajával. Saccardo eredeti *C. olivascens*-ét nem láttam, a leírása kül. a konidiumok óriási hosszúsága mellett nem egyezhetik a mi fajunkkal.

Roumequere *C. aristolochiae*-jának a N. M. tulajdonában levő exsiccatajának foltjait (Fungi gall. n. 757 [1880]) pedig egy a levél belsejében élő rovarlárva okozta.

40. *Cercospora opuli* (Fuck) v. Höhn. in Kabát et Bubák: Fungi imperfecti exs. No. 445. — Lindau Rh. K. F. IX. 136.

Syn.: *Cercospora penicillata* var. *opuli* Fuck. Symb. p. 354. (1869).

Cercospora penicillata Sacc. Syll. IV. 468. 1886. — Magnus Pilzfl. Tirol. 560.

Cercospora tineae Sacc. Michelia I., 268 (1878); Fungi ital. Tab. 656; Syll. IV. 468. — Lindau Rh. K. F. IX. 136. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 444. (1912)

Cercospora viburni Sacc. Sydow Myc. March. 2773. — Lindau Rh. K. F. IX. 137.

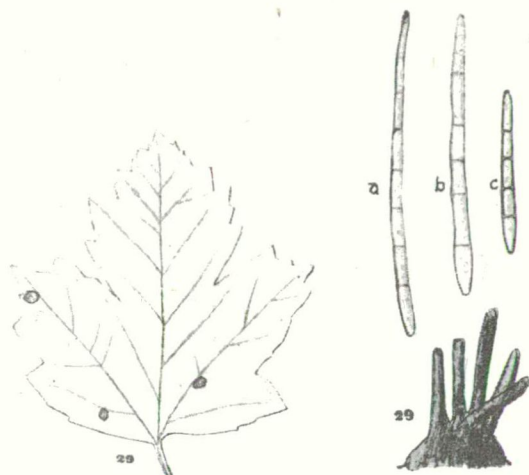
Maculis orbicularibus, mm 2—3 diam., albocinereis, fuscioribus paulum elevatis marginatis.

Caespitulis mediocribus, proportionale dispersis hypo-epiphyllis. Conidiophoris e substomatibus distantibus fasciculis, levigatis, cylindraceutis apice tenuatis, insectatis, fuscis 30—50 × 4—7 μ.

Conidiis fusiformis lente tenuatis membranis mediocribus intra granulosis, 3—8 septatis, 40—100 x 3—7 μ .

Leírás:

Folt: Kerek 2—3 mm; világos szürkés, sötétebb kissé kiemelkedő szegéllyel.

Gyepeske: közepes, egyenletesen szétszórt, alul-felüli.

Kt.: Közepes alapzattól, szétálló nyaláb, síma, hengeres, felül elvékonyodó, septum nincs, barna, hsz 30—50 x 4—7 μ .

K.: Orsóalakú, gyengén elvékonyodó, sejtfal közepes, belül szemcsés, septum 3—8, hsz 40—100 x 3—7 μ .

Előfordulás: *Viburnum opulus* L. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *Cercospora tineae* Sacc.) Prencsfalu Szitnyahegy 1898. jún. 14. L. **Kmeř**, Fungi schemn. 20. N. M. 62.

A konidiumok éretlenek, degeneráltak.

No 2. (sub. *Cerc. penicillata* Fuck) Trencsénteplicz 1899. aug. L. **Bäumler** „Hph. 20—30 μ , 3—4 μ hy! Con. 40—65 μ 5 μ “ Csak kt. találtam.

No. 3. (sub. *C. penicillata* Fuck) Lőcse szept. L. **Greschik** Myc. carp. 7038. N. M. 354. Mérhető con. nem találtam.

No. 4. Sikabony Sziget 1925. aug. 17. L. **Pénzes**. Fig 29.

Irodalom:

Kecskemét Szikra.

Nagykőrös (Nagyerdő) **Hollós** (7).

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

A *Cercospora tineae* Sacc. a leírás és rajz alapján, fiatal *C. opuli*-nak tartom, ezen nézetemet támogatják, hogy Sacc. sem a rajzon, sem pedig a leírásban nem említi a konidium septátságát, csak olaj-cseppekről ír és rajzol. A rajzon a kontartók stromás alapból indulnak ki, mint ez a sikabonyi *C. opuli* példány rajzán is jól látható, míg ezt a *C. opuli* leírása nem említi. Így a két leírást egybevetve kaphatjuk csak meg a *C. opuli* helyes diagnózisát.

41. *Cercospora paridis* Eriksson in Fungi scand. n. 85 (1883); Hedwigia. XXII. 158 (1883).

— Rostr. in Öfv. Kgl. Vet. Ak. Förhandl. 1883 n. 4. (n. v.) — Sacc. Syll. IV. 476. — Lindau Rh. F. K. IX. 90. 799. — Ferraris Fl. Ital. Cr. I. 8. p. 408.

Syn.: *Cercospora majanthemi* Fuck. var. *paridis* Bäumler in Verh. Zool. Bot. Ges. Wien XXXVIII. 717. 1888. — Sacc. Syll. X. 654.

Maculis elongatis; 3—10 mm diam., a folio-nervis finitis, cineraceo-luteolis.

Caespitulis magnis, fuscis, dispersis epiphyllis.

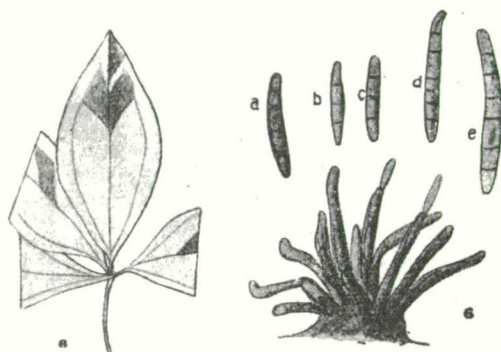
Conidiophoris e substomate mediocri radialiter fasciculatis, paulum curvatis, septatis, ad apicem paulo tenuis, 45—55 x 3.5—7 μ .

Conidiis fusiformis apice tenuatis, luteolis, crassis, 4—7 septatis, 35—65 x 5—6 μ .

Leírás:

Folt: Hosszúkás 4—10 mm; levél erek határolják, piszkos sárgás.

Gyepeske: nagyok, barnák, szétszórtak, alul.

Kt.: Közepes alapzattól sugarasan nyaláb-szerűek, kissé görbültek, septáltak, csúcsfelé kissé vékonyodók, hsz 45—55 x 3.5—4—7 μ .

K.: Orsóalakúak, különösen felül vékonyodó, sárgásak, vastag sejtfallal; 4—7 septum; hsz 35—65 x 5—6 μ .

Előfordulás: *Paris quadrifolia* L. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *C. Majanthemi* Fuck. forma *Paridis* mi.) Prencsfalu Szitnya 1887. júl. 7. L. **Kmeř**, Fungi schemn. 250. N. M. 62.

No. 2. (sub. *C. Maj. f. Paridis* Bäumler) Prencsfalu Szitnyahegy 1887. aug. 21. L. **Kmeř**.

Irodalom:

Bäumler (2).

42. *Cercospora plantaginis* Sacc. Michel. I. 267 (1878); Fungi ital. Tab. 666, Syll. IV. 454. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 443. fig. 117. (1912.)

Irodalom:

Szekszárd **Hollós** 1921 (8).

43. *Cercospora radiata* Fuck. Symb. p. 354. 1896. — Sacc. Syll. IV. 438. — Magnus Pilzfl. Sirol p. 559. — Lindau Rh. K. F. IX. 116. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 422. 1912.

Maculis orbicularis, fuscis, circulis concentricis, marginatis minime eminentibus, diam. 3—4

mm. Caespitulis mediocribus, dispersis plerumque epiphyllis.

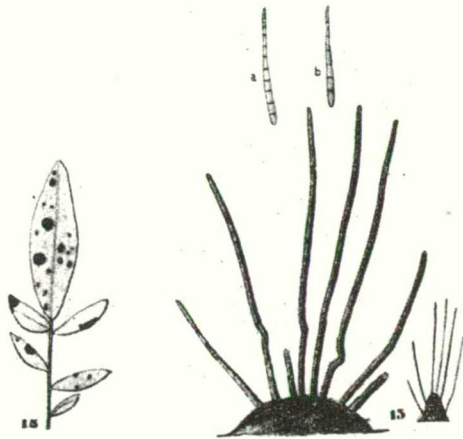
Conidiophoris e substrumate coniformi, radialiter distantibus, levigatis inferne geniculate curvatis, fuscis, apice pallidioribus, tenuis rare septatis $100-180 \times 3.5-4 \mu$ (—266—3.5—7 Moesz.)

Conidiis bacillaribus tenuatis, hyalinis membranaceis tenuibus, 7—11 septatis $45-80 \times 3-4$.

Leírás:

Folt: Kerek, barna gyenge koncentrikus körrökkel, széle alig kiemelkedő. 3—4 mm.

Gyepeske: Közepes szétszórt, többnyire felül.

Kt. Kúpos alapzatból sugarasan szétálló, síma, alul térdszerűen görbült, barna, felül világosabb, vékonyodó, ritkán septált; hsz. $100-180 \times 3.5-4$. (—266 \times 3.5—7. Moesz.)

K. botszerű, elvékonyodó, hyalin, vékony sejtfallal; Septum 7—11.

Kh. $45-80 \times 3-4$.

Előfordulás: *Anthyllis polyphylla* Kit. élő levelén.

Exs. No. 1. Budapest, Svábhegy, 1909. jun. L. Moesz. (Sub. *Cerc. radiata* Fuck.)

Anthyllis vulneraria L. élő levelén.

Exs. No. 2. Lucski (Liptóm.) 1909. jun. 17. L. Filarszky et Moesz; (Sub. *C. radiata* Fuck) det. Moesz. N. M. 75.

Irodalom:

(Sub. *C. radiata*) Budapest Svábhegy Moesz (8) Kon. hsz $50-83 \times 5-6 \times 3.5-7 \mu$. 5—7 sept., *Kt.* hsz 266-ig.

(Sub. *C. radiata*) Szekszárd Hollós 1921 (8).

Az *Anthyllis vulneraria* leírt *Penzig et Sacc. Cercospora brevipes* in. Atti Ist. ven. di Sc. Lett. VI. 1884 néven egy fajt, melyet később Sacc. Syll.-ban synonymként a *C. radiata*-hoz vont, hogy ez mennyire jogosult nem tudtam exticcata nélkül eldönteni, azonban az eredeti diagnosisban a konidiumtartók $10-12 \mu$ vannak jelezve és talán ezért e két faj nem azonos egymással, különben *Ferraris* is megkülönbözteti a *C. radiata* diagnosisában *Penzig* faját.

44. *Cercospora resedae* Fuck.

Symb. p. 353. (1896). — Sacc. Syll. IV.

435. — Lambotte Fl. myc. Suppl. II. 235. — De Wild. et Dur. Prodr. Belg. II., 345. — Cooke in Journ. Queck. Micr. Club IV. tab. XXV. Fig. 14. — Masee Brit. Fung. Fl. III. 415. fig. 24. — Oudemans Cat. Champ. Pays. Bas. p. 517. — Lindau Rh. K. F. IX. 101. 801. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 415. 1912.

Maculis ovalibus vel rotundis, cinereis, marginatis indeterminatis, diam. 2—4 mm.

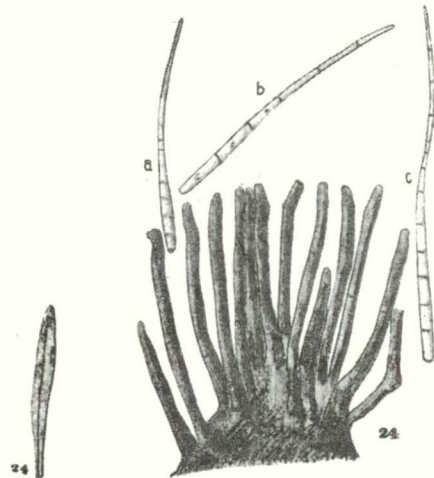
Caespitulis hypo-epiphyllis magnis, densistantibus, fuscis.

Conidiophoris e substrumate hemigloboso raris fasciculis plerumque levigatis, apice nonnunquam unodente, inferne crassioribus, septatis, $70-105 \times 5-5.5 \mu$.

Conidiis bacillaribus longiter tenuis, hyalinis, tenuis membranaceis, 4—11 septatis, $45-125 \times 2-3.5$.

Leírás:

Folt: 2—4 mm., ovális v. kerekded, fakó elmosódott szélű.

Gyepeske: nagyok, sűrűn állók, alul, felül, barnák.

Kt. Felgömbös alapzatból, laza nyalábokban, többé-kevésbé símak, végükön néha 1 foggal, alul vastagabbak, septáltak hsz $70-105 \times 5-5.5 \mu$.

K. botszerűek, hosszan elvékonyodók, hyalinok, vékony sejtfallal, septum 4—11, hsz $45-125 \times 2-3.5 \mu$.

Előfordulás: *Reseda luteola* L. élő és sárguló levelén.

Exs. No. 1. Barstaszár 1910. aug. L. Moesz in soc. *Alternaria* N. M. 90. Fig. 24.

No. 2. Aranyosmarót 1910. aug. 23. L. Moesz N. M. 90.

Előfordulás: *Reseda odorata* L. élő levelén.

Exs. No. 3. Pozsony 1888 nyár, L. *Bäumler*. N. M. 62.

Csak foltok, kon. nem találtam.

Irodalom:

Kecskemét, Szikra, Nyír, Hollós (7).

Előfordulás: *Reseda lutea* L. élő levelén.

Irodalom:

Kecskemét, Szikra, Nyír Hollós (7).

45. *Cercospora rhamni* Fuck. Symb. p. 354. (1869) — Sacc. Fungi ital. Tab. 657; Syll. IV. 466. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 429. 1912.

Petrak szerint az *Asteromella vogelii* (Henkel) Petr. konidiumos alakja.

Maculis fuscis sine marginatis v. a folio-nervis finitis.

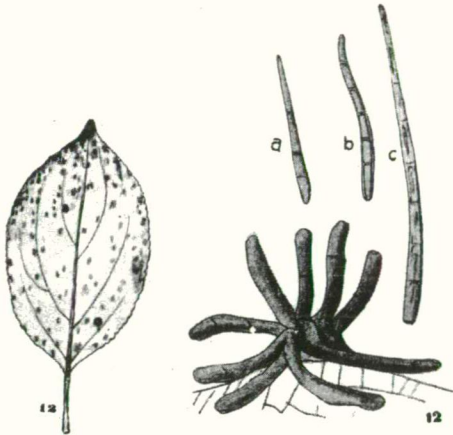
Caespitulis leniter fuscis, hypo-epiphyllis (Similissima conglomerato erinei **Bäumler**).

Conidiophoris e substromate parvo radialiter distantibus vel deflexibus serpentis, septatis, fuscis $60-70 \times 6.5-7 \mu$.

Conidiis claviformis tenuis, rectis vel paulo arcuatis, membranis crassioribus 4-7 septatis, $50-105 \times 3-7 \mu$.

Leírás:

Folt: Barnásak, határ nélkül, vagy a levélek határolják.

Gyepeske: barnásak, elmosodók, alul, felül. „Hasonlók egy „erineum“ képződményhez“ (**Bäumler**).

Kt.: Kicsiny alapzattól sugarasan elálló, szélsők lehajlók, kúszók, septáltak, barnák, $60-70 \times 6.5-7 \mu$.

K: bunkósak, elvékonyodók, egyenesek v. kissé ívelték, közepes sejtfallal septum 4-7; hsz $50-105 \times 3-7 \mu$.

Előfordulás: *Rhamnus cathartica* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Prencsfalu Dolina 1887. aug. 30. L. **Kmet.** Fig 12.

Irodalom:

Bäumler (3).

46. *Cercospora Rösleri* (Cattan.) Sacc. Lindau Rh. Kr. F. IX. 117. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 430. 1912.

Syn.: Cladosporium Rösleri Cattan. in Boll. Comiz. Agrav. di Voghera 1876; Arch. Labor. Bot. Critt. Pavia II./III. 77. (1877.)

Septosporium Fuckelii v. Thümen in Öster. Bot. Ztschr. XXVII. 137. (1877.)

Cladosporium pestis v. Thüm. in Myc. univ. n. 671 (1877); Öster. Botan. Ztschr. XXVII. 12. (1877.)

Cercospora Rösleri Sacc. Michelia II. 128 (1880); Fungi ital. Tab. 675; Syll. IV. 458.

Magyarul: szőlőbolye (**Hazslinszky, Mágocsy-Dietz**) **Hazslinszky** a *Sphaeria vitis* Rbh. konidiumos alakjának tartja.

Maculis enormibus fuscis. Caespitulis dispersis, fuscis, conidiophoris e substromate minori fasciculatis, densis septatis, rectis apice deglobatis, atrofuscis $50-65 \times 5.5-7 \mu$.

Conidiis cylindraccis deglobulatis, fuscis, crassis membranibus fuscis, 4-8 septatis, $40-65 \times 4.5-6.5 \mu$.

Leírás:

Folt: Szabálytalan, barna.

Gyepeske: Közepes, szétszórt, barna.

Kt.: Kisebb alapzattól, nyalábszerűen, sűrűn septált, egyenes végén legömbölyített, sötét barna hsz $50-65 \times 5.5-7$.

K: Hengeres, alul-felül legömbölyödő, barna, vastag sejtfalú, barna, sept. 4-8. hsz $40-65 \times 4.5-6.5$.

Előfordulás: *Vitis vinifera* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Baráthely 1907. okt. 7.

Ampelologiai intézet praep.

No. 2. Magyarország

Ampel. intézet praep. Fig. 4.

Irodalom:

Csalán, Dicsőszentmárton, stb.

Ibos.

47. *Cercospora sagittariae* Ell. et Kellerm. in Journ. of Mycol. II. (1886) — Sacc. Syll. IV. 479 — Jaap in Verhandl. Bot. Ver. Prov. Branpenb. XLVII. 99 (1905) — Lindau Rh. K. F. IX. 87.

Előfordulás: *Sagittaria sagittifolia* (L.) élő és hervadó levelén.

Exs. No. 1. Sükösd, 1916 IX. 4, L. **Greinich** Det. **Moesz**. N. M. 254.

Az exsiccatán nem találtam meg a *Cercosporát*, mert tele volt *Ramularia sagittariae* **Bresad.** és *Alternaria* sp. telepekkkel, de láttam **Moesz Gusztáv** róla készített pontos rajzait, melyek kétségtelenné teszik előfordulását.

48. *Cercospora scandens* Sacc. et Wint. v. *macrospora* C. Mass. — Obser. filolog. in Madonna Verona v. II. 1908. Extr. p-7. — Sacc. Syll. Fung.

Syn.? *Cercospora* Tami Hollós in litt. 1921. (8.)

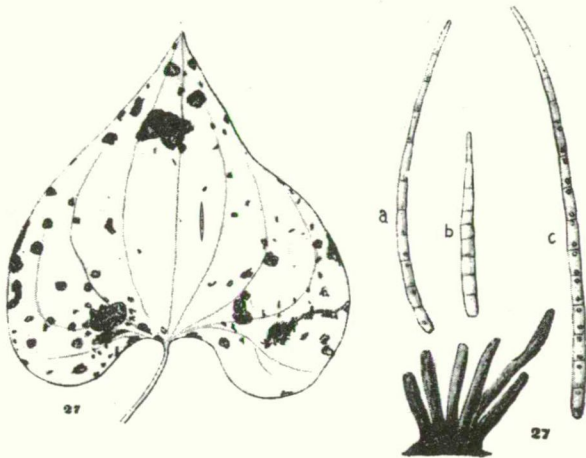
Maculis varieformis vel paulo rotundis, fuscis exterior fuscissimis hypophyllis elevatis marginatis, 3—5 mm diam.

Caespitulis dispersis, parvulis.

Conidiophoris levigatis rectis nonnunquam, 1—2 dentibus, fuscis aseptatis, $40-50 \times 4.5-5 \mu$.

Conidiis bacillaribus ad apicem lente tenuibus, hyalinis oleo-guttatis, membranarum mediocriter crassis 8—15 septatis, septatis paulum concavatis $70-160 \times 4.5 \mu$.

Folt: Változó alakú v. kissé kerekded, barna, kívül sötétebb, alul kissé kiálló peremmel, 3—5 mm átm.

Gyepecske: Szétszórt, aprók.

Kt. Sima egyenes, ritkán 1—2 foggal, barna, osztatlan, hsz $40-50 \times 4.5-5 \mu$

K Botszerű, csúcs felé lassan elvékonyodó hyalin, olajcseppekkel, közepes sejtfallal, septum 8—15, septumoknál kissé behorpadó hsz $70-160 \times 4-5 \mu$

Előfordulás: *Tamus communis* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Boksánybánya Kápolnahegy. 1925. VIII. 15. L. Angisztin det. Moesz. N. M. Fig. 27.

Irodalom:

(Sub *Cercospora Tami* n. sp.)

Szekszárd környéke Hollós 1921 (8).

49. *Cercospora scandicearum* Magn. in Abh. Bot. Ver. Prov. Brand. XXXV, 68 (1893) — Sacc. Syll. XI. 626. — Lindau Rh. F. K. IX. 125. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 436. (1912)

Előfordulás: *Anthriscus trichosperma* Schult. levelén.

Irodalom:

Nagykőrös Hollós (7)

50. *Cercospora smilacina* Sacc. Michelia II. 364. 1881; Fungi ital. Tab. 681; Syll. IV. 476 — Lindau Rh. F. K. IX. 799. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. 1912. I. 8. p. 409 —

Maculis suborbicularibus, mm 3—8 diam., purpureo-fuscis, marginis atrioribus subelevatis.

Caespitulis magnis, globosis, fuscis hypophyllis.

Conidiophoris in ingenti hemi-globoso substromate, densis fasciculis leniter nodosis, rare

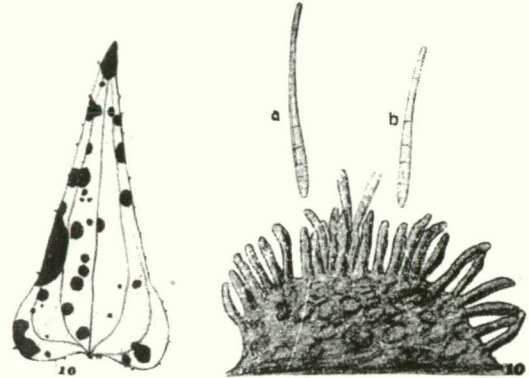
uno dente acutis fuscis, nonnunquam septatis, $35-50 \times 4 \mu$.

Conidiis angustis fusiformibus, lente gracilibus, crassis membranarum non facile visis 4—8 septatis, luteis $40-75 \times 3.5-5 \mu$.

Leírás:

Folt: Kerekded 3—8 mm, vörösesbarna, sötétebb kiemelkedő peremmel.

Gyepecske: Nagyok, gömbösek, barnák. Alul, felül.

Kt. Hatalmas félgömbös alapzaton, sűrű nyálában, gyengén csomós, néha 1 foggal hegyesedő, barna, septum néha; hsz $35-50 \times 4$.

K. Keskeny orsó formájú, lassan elvékonyodó, vastag sejtfallal, gyengén kivehető septum 4—8; sárgás; hsz $40-75 \times 3.5-5$.

Előfordulás: *Smilax aspera* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Fiume 1908 ápr. 16. L. Tuzson, det. Moesz, NM. 197. „In soc. éretlen *Pyrenomyces*.”

No. 2. Cirkvenica 1909. máj. 3. L. Filarszky—Kümmerle—Moesz. Fig. 10.

Irodalom:

Fiume

Cirkvenica Moesz (20).

51. *Cercospora taurica* Tranzsch. Enum. fung. in Tauria 1901. lecti 1902 p. 28. et in Travaux d. Mus. Bot. d. L. Acad. Imp. d. Scien. d. St. Peterb. Liv. I. 1902 p 77 — Sacc. Syll. XVIII. 603.

Maculis variatis sine marginatis fuscis.

Caespitulis confertis.

Conidiophoris rectis levigatis, septatis, fuscis $80-85 \times 3.5-4 \mu$, sterilibus hyphis paulum fusioribus.

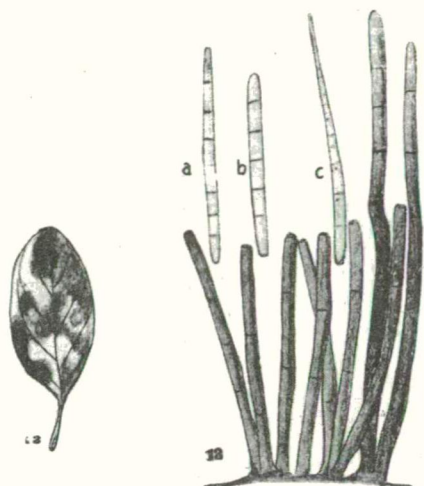
Conidiis bacillaris, cylindraceutis vel lente tenuibus, rectis v. paulum arcuatis, hyalinis nonnunquam oleoguttatis, 4—8 septatis, $50-85 \times 3-4 \mu$.

Leírás:

Folt: Változó, éles határ nélkül, barna.

Gyepecske: Összeolvadók.

Kt. Egyenesek, simák, osztatlanok, fogatlanok, barnák, hsz $80-85 \times 3.5-4$ a steril tartók kissé sötétebbek hsz $138-270 \times 4.2 \mu$

K: Botszertűk, hengeresek v. lassan elvékonyodók, egyenesek v. kissé ívelték, hyalinok, néha olajcseppekkel, septum 4—8 hsz 50—85 × 3—4.

Előfordulás: *Heliotropium europeum* L. élő levelén.

Exs. No. 1. Pötölypuszta 1925. IX. 19. L. Moesz. N. M. (in soc. *Alternaria*) Fig. 13.

Irodalom:

Monor Hollós 7

52. *Cercospora violae* Sacc. in Nuovo Giorn. Bot. Ital. VIII, 187 (1876); Fungi ital. Tab. 651; Syll. IV. 434. — Magnus Pilzfl. Tirol p. 559. — Oudemans Cat. Champ. Pays Bas p. 517. — Lindau Rh. K. F. IX. 121 — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 432. 1912 —

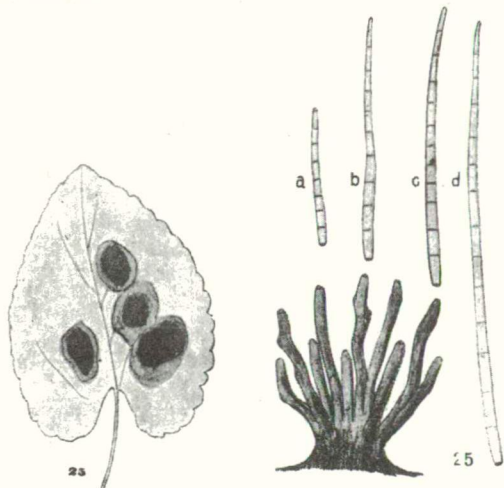
Maculis rotundatis 4—12 mm diam., pallide flavibus humilibus marginatis in medio fusco-cinereis maculis. Caespitulis magnis, dense cinereo-fuscis agris.

Conidiophoris ex mediocribus substratibus oriundis, cylindraceis, levigatis vel septis; 35—64 × 3.5—4.6 μ.

Conidiis bacillaribus paulatim acutis hyalinis, membranis tenuis 4—19 septatis, 40—150 × 3—4 μ.

Leírás:

Folt: Kerekded 4—12 mm, halvány sárga, alacsony peremek, középen kisebb-nagyobb sötét-szürke folttal.

Gyepescke: nagyok, sűrű, sötét szürkés mezőkben.

Kt.: Közepes alapzatból kiemelkedő, hengeres síma vagy 1—2 foggal, barna, septum nélkül vagy néha 1 gyenge septummal, hsz 35—63 × 3.5—4.5 μ.

K: botszertű, lassan elvékonyodó, hyalin, vékony sejtfallal, septum 4—10, hsz 40—150 × 3—4 μ.

Előfordulás: *Viola odorata*, *alba* stb. fajok élő levelén.

Exs. No. 1. Pozsony 1881 szept. 1. *Bäumler* N. M. 62.

No. 2. Budapest-Svábhegy 1909. júl. L. Moesz. N. M. 90. in soc. *Alternaria*.

No. 3. Budapest Farkasvölgy 1922. szept. 28. L. Pénzes Fig. 25.

No. 4. Aranyosmarót 1909. aug. L. Moesz.

No. 5. Aszód 1924. L. Varga F. det. Pénzes in soc. *Alternaria*.

Irodalom:

Pozsony szept. *Bäumler* (1.)

Kecskemét Talfája, Nyír, Műkert, Kohárszentlőrinc Hollós (7)

Budapest Svábhegy jún.—júl. Moesz (18)

Előfordulás:

Viola silvestris élő levelén.

Irodalom:

Herkulesfürdő Domugled *Bubák* (3)

„Az előtte levő exsiccátákban a sporák rövidebbek, mint a diagnosisban, ami talán fejlődési fokával van összefüggésben.” Lehet, hogy ezek a példányok *Cercospora violae* Sacc. var. *minor* Rota Rossi. — Syll. IV. p. 434. varietáshoz tartoznak.

A leírásomban közölt adatok nem egyeznek a Saccardo diagnosisával, ő a konidiumtartókat 30—35 μ hosszúnak adja, míg ez az adat rendkívül ritka esetben egyezik, rendszerint a duplája, a kon. sem hosszabbak 150 μ-nál. (Moesz. 8.) (Bubák 3.) Általában a *Kt.* igen változók és úgy látszik a fiatalabb gyepesckéknél rövidebb, simább, mint a nagyobb idősebb foltoknál, lehet azonban, hogy több varietásra tagolódnak szét, megfelelő anyag híján ezt még nem tudtam biztosan megállapítani.

Potebnia a *Klebahn*-féle keretekben átteleltetett *Viola hirta* levelein, melyen két konidiumos gombatelep volt (*Cercospora violae* Sacc. és *Ramularia lactea* Sacc.), *Mycosphaerella violae* A. Pot. ascusos gombát talált. A genetikus összefüggést azonban kétségesnek tartja, mert talált még

a leveleken néhány *Septoria violae* West piknidiumot, melyek szintén a *Mycosphaerellák*hoz tartozhattak.

A *Mycosphaerella violae* A. Pot. hazánkban is megtalálta Degen Árpád a *Viola alpina* elhalt levelén Ócsém teteje (Csík vm) 1901. VI. 18. Det. Moesz. N. M.

Potebina a *Viola odoratán* és *hirtán* lévő *Cercosporákat* nedves kamrákban kultiválta és ilyenkor 150—200 μ hosszú és 5—6 μ széles septált konidiumszerű fonalak fejlődtek, melyeken néha láncokban egyséjtű, barna 5—6 μ hosszú 2 μ széles konidiumok keletkeztek hasonlítva a *Penicillium* konidium tartóira.

53. *Cercospora violae tricoloris* Briosi et Cav. in Atti Ist. Bot. Pavia II. 285. (1892) — Sacc. Syll. X. 620. — Lindau Rh. K. F. IX. 122. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 433. 1912.

Maculis suborbicularibus 5—8 mm diam., subflavis in medio cinereo-fuscis.

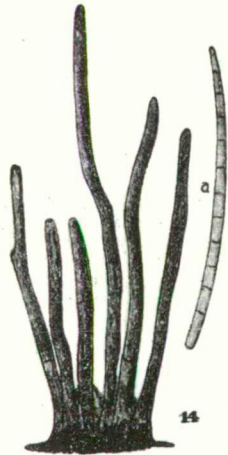
Caespitulis densis, magnis, hypo-epiphyllis.

Conidiophoris ex mediocris magnis substromatibus oriundis, fasciculatis distantibus, erectis vel paulum curvatis plerumque levigatis, nonnunquam 1 dentatis, septatis, subpallidis 70—180 \times 3.5—4.5 μ .

Conidiis bacillaribus lente gracilibus, saepe firmiter curvatis, dilute chlorinis 13—18 septatis, 70—150 \times 3—3.5 μ .

Leírás:

Folt: Kerekded, 5—8 mm; sárgás, közepén sötét szürkésbarna.

Gyepcske: Sűrű mezőkben, alul-felül, nagyok.

Kt. Közepes alapzatból, nyalábszerűen, szétálló, egyenes v. kissé görbültek, többnyire simák v. néha 1 foggal, septáltak, barnák, a hosszabbak csúcsuk felé halványodók, hsz. 70—180 \times 3.5—4.5 μ .

K. botszerűek, lassan elvékonyodók, gyakran erősen íveltek, vil. sárgás-zöldek, septum 13—18; hsz. 70—150 \times 3—3.5 μ .

Előfordulás: *Viola arvensis* Murr. élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *C. violae* Sacc.) Sükösd

1916. V. 5. L. Greinich det. Moesz. in soc. Alteruaria et Puccinia N. M. 253. Fig. 14.

54. *Cercospora vitis* (Lév.) Sacc. — Lindau Rh. Kr. F. IX. 116. 1910. — Ferraris Fl. Ital. Crypt. I. 8. 429. 1912.

Syn.: *Septonema vitis* Lév. in Ann. sci. nat. 3 ser. IX. 261. (1848.)

Cladosporium viticolum Ces. in Klotzsch Herb. Myc. n. 1877. (1854); Flora XXXVIII. 206. (1854.)

Cladosporium ampelinum Passer. in Erb. critt. ital. 2 ser. n. 595. (1872.)

Graphium clavisporum Berk. et Cke. in Grevillea III. 100. (1874.)

Isariopsis clavispora Sacc. Syll. IV. 631. (1886.)

Cladosporium vitis Sacc. Myc. venet. n. 284. (1875.)

Cercospora vitis Sacc. Myc. venet. n. 363; Nuov. Giorn. bot. Ital. VIII. 188. (1876); Fungi ital. Tab. 671. — Rivolta Parass. veget. 2 ed. p. 564. Fig. 306.

Cercospora viticola Sacc. Syll. IV. 458. (1886.)

Helminthosporium vitis Pirotta in Arch. Lab. Bot. Critt. Pavia II./III. 85. (1877.) tab.

Magyarul: szőlőbolye (Mágocty-Dietz).

Maculis rotundis vel enormis, fuscis paulum fuscissimis subelevatis marginatis, epi-hypophyllis.

Caespitulis mediocribus magnis, inparvis gregatis, fuscis, hypophyllis.

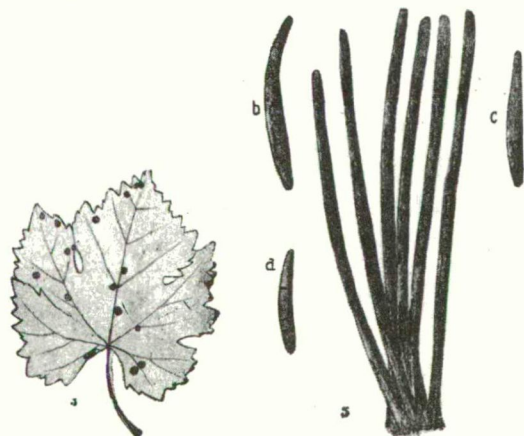
Conidiophoris a minoribus substromatibus oriundis, fasciculatis, septatis, levigatis apice acutis nonnunquam 1—2 dentatibus, 65—140 \times 3.5—4.5 μ .

Conidiis fusiformis apice paulum angustis fuscis 3—5 (7) septatis, non facile videtis, crassis membranibus 30—65 \times 4—6 μ .

Leírás:

Folt: Kerekded v. szabálytalan barna, kissé sötétebb kiemelkedő szegéllyel, alul-felül.

Gyepcske: közepes, kisebb csoportokban, csak alul, barna.

Kt. Kisebb alapzatból, nyalábszerű, septált, síma, néha egy-két foggal csúcsán hegyesedő, hsz 65—140 \times 3.5—4.5 μ .

K. Orsóalakú, mesfelé gyengén keskenyedő, barnás, septumok nehezen kivehető 3–5 (7), vastag sejtfallal, hsz 30–65 × 4–6 μ.

Előfordulás: *Vitis vinifera* (L.) élő levelén.

Exs. No. 1. (sub. *Cerc. viticola* (Ces.) Sacc.) Pozsony 1883. aug. L. Bäumler N. M. 62. Fig. 5.

Praep. Több magyarországi lelőhelyről származó praep. a M. K. ampelol. intézetben.

Irodalom:

(sub. *C. viticola* (Ces.) Sacc.

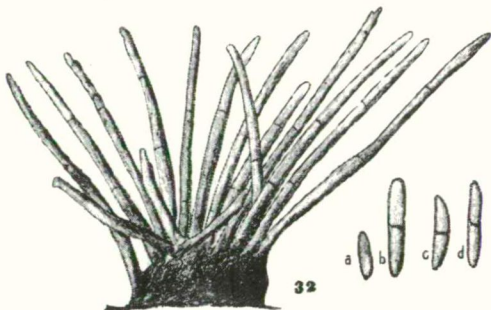
Kecskemét: Szikra, Nagykőrös (Mintakert) Hollós (7)

Pozsony Bäumler 1.

(sub. *Cladosporium viticolum*) Schilberszky (27)

(55). *Cercospora aconiti* Petrak = *Ramularia aconiti* (Petrak)?

Petrak Annal. Myc. XXIII. 1925. 1-2. P. 75.

Előfordulás: *Aconitum napellus* levelén.

Exs. No. 1. Magas Tára: Kistarpatakvölgye (Kl. Kohlbachthal) 1924. júl. L.: Dr Hruby, det. Petrak. (Ex. herb. Dr. F. Petrak.) Fig. 32.

Petrak a barnás konidiumtartói alapján a *Ramulariák*hoz átmenő fajnak tekinti ezt a *Cercosporát*, a konidiumsporák alapján, amelyek között én csak 1–2 septumosakat láttam inkább *Ramulariáknak* tartom. Megegyezik különben a Linhart Fungi Hungarici No. 298. *Ramularia monticola* Bres. néven kiadott exsiccátájával.

Mintogy azonban összehasonlításra más eredeti *Ramularia monticola* gombám nem volt, így nem tudtam még biztosan eldönteni, hogy új *Ramularia* fajnak tekintendő-e és ha igen, akkor *Ramularia aconiti* (Petrak) néven jelölendő.

(56.) *Cercospora epilobii* Schmid = *Ramularia punctiformis* (Schlecht.).

Előfordulás: *Epilobium* élő levelén.

Exs. No. 1. Pozsony Hegyiliget 1883. X. L. Bäumler Múzeum 62.

No. 2. Prencsfalu Havrac. (Ep. montium) 1887. aug. 16. L. Kmeř Fungi Schemn. 231. N. M. 62.

Irodalom:

Pozsony Bäumler (1) (2).

(57.) *Cercospora melonis* Cook = *Corynespora melonis* (Cooke).

Irodalom:

Schilberszky (26).

III. Gazdanövények jegyzéke:

- Acanthus lougifolius* (C. acanthi.)
Alliaria officinalis (C. nasturtii?)
Althea sp. (C. althaenia)
Althea officinalis (C. nebulosa?)
Anthriscus trichosperma (C. scandin.)
Anthyllis polyphylla (C. budapestiensis, C. radiata)
Anthyllis vulneraria (C. radiata)
Artemisia absinthium, vulgaris (C. ferrug.)
Atriplex hastatum, oblongifolium, tataricum (C. dubia.)
Berteroa incana (C. bert.)
Beta vulgaris (C. betic.)
Carlina vulgaris (C. carl.)
Centaurium uliginosum (C. eryth.)
Chaerophyllum (C. chaerop.)
Chenopodium sp., album (C. dubia)
Chenopodium urbicum (C. chenop.)
Cochlearia armoraciae (C. armor.)
Cytisus sp. (C. citysi.)
Daucus carota (C. apü v. carotae.)
Dipsacus silvestris (C. elongata)
Fraxinus excelsior (C. fraxini.)
Galega officinalis (C. gal.)
Heliotropium europeum (C. taurica)
Impatiens nolitangere (C. campis.)
Lepidium draba (C. bizzoz.)
Lotus siliquosus (C. loti.)
Malva sp. (C. malv.)
Medicago arabica (C. medic.)
Medicago saliva (C. helvola?)
Mercurialis amma, perennis (C. merc.)
Nerium oleander (C. ner.)
Nigella arvensis (C. nig.)
Paris quadrifolia (C. par.)
Petroselinum sativum (C. apü v. petr.)
Plantago sp. (C. plantaginis)
Prunus avium, cerasus (C. cerasella)
Prunus communis, persica, spinosa (C. circumc.)
Reseda lutea, luteola, odorata (C. res.)
Rhamnus catartica (C. rham.)
Sagittaria sagittifolia (C. sagg.)
Sambucus nigra (C. dep.)
Sisymbrium austriacum (C. nasturtii f. sysimbr.)
Smilax aspera (C. smilacina)
Solanum dulcamara (C. dulc.)
Solanum tuberosum (C. concors.)
Tamus communis (C. scand. v. macrosp.)
Tanacetum aliginosum (C. ferr.)
Tilia sp., cordata, europea, platyphyllos, tomentosa (C. microsora)
Viola alba, odorata etc. (C. violae)
Viola arvensis (C. violae-tric.)
Vitis vinifera (C. Rösleri) (C. viticola)

IV. Lelőhelyek jegyzéke:

- Aranyosmarót Bars vm. (*C. betic.*, *ceras.*, *ferrug.*, *merc.*, *resedae*, *violae*).
 Aszód Pest vm. (*C. violae*).
 Barstaszár Bars vm. (*C. resedae*).
 Boksánybánya Krassószörény vm. (*C. seand. maer.*).
 Budaörs Pest vm. (*C. betic.*, *dubia*).
 Budapest (*C. armor.*, *bizzoz.*, *budap. ferrug.*, *micros.*, *olivas.*, *radiata*, *violae*).
 Cirkvenica Modrus-Fiume vm. (*C. smilac.*).
 Csallóközkürt Pozsony vm. (*C. betic.*)
 Fiume (*C. smilac.*)
 Felsőnyiregyháza Pest vm. (*C. depaz.*)
 Garamkövesd Bars vm. (*C. olivasceus*).
 Grinád Pozsony vm. (*C. betic.*)
 Herkulesfürdő Krassó vm. (*C. cerat.*, *dep.*, *ferrug.*, *merc.*, *micr.*, *violae*).
 Hízsér Bars vm. (*C. oliv.*)
 Izsák Pest vm. (*C. eryth.*)
 Katonátelep Pest vm. (*C. dulcam.*)
 Kazán Krassó vm. (*C. acanthi.*)
 Kecskemét Pest vm. (*C. bert.*, *betic.* *Carlin*, *circumcis.*, *dep.*, *dub.*, *dulcam.*, *elong.*, *ferrug.*, *fraxin.*, *loti.*, *micr.*, *nigellae.*, *oliv.*, *opuli.*, *petros.*, *ret.*)
 Kisfái Pest vm. (*C. bert.*, *dubia*, *dulcam.*)
 Koháryszentlőrinc Pest vm. (*C. depaz.*, *viol.*)
 Körnöcbánya Bars vm. (*C. micros.*)
 Kupinovo Szerém vm. (*C. chenop.*, *ferrug.*, *galegae*, *medicag.*)
 Lőcse Szepes vm. (*C. merc.*, *opuli.*)
 Lueski Liptó vm. (*C. radiata.*)
 Miskolc Borsod vm. (*C. dubia.*)
 Monor Pest vm. (*C. taurica.*)
 Nagybudafa Pozsony vm. (*C. depaz.*)
 Nagykőrös Pest vm. (*C. bizzoz.*, *dubia*, *opuli.*, *seand.*)
 Nyír Pest vm. (*C. carlin.*, *ceras.*, *loti.*, *resed.*, *viol.*)
 Pozsony (*C. betic.*, *campi.*, *dep.*, *dub.*, *ferrug.*, *merc.*, *micr.*, *neriella.*, *resed.*, *violae*, *vitic.*)
 Pozsonyszentgyörgy Pozsony vm. (*C. mercur.*)
 Pötölypuszta Pest vm. (*C. taurica*)
 Prencsfalu Prencov Hont vm. (*C. campi.*, *dep.*, *frax.*, *merc.*, *opuli.*, *parid.*, *rhamni.*)
 Sajólad Borsod vm. (*C. elongata.*)
 Sándorfalva Csongrád vm. (*C. armor.*)
 Schuler Brassó vm. (*C. mercur.*)
 Sikabony Pozsony vm. (*C. dep.*, *opuli.*)
 Sükösd Pest vm. (*C. dep.*, *dubia*, *ferrug.*, *violae*, *fricol.*)
 Szekszárd Tolna vm. (*C. alth.*, *apii.*, *berter.*, *betic.*, *chaeroph.*, *ceras.*, *citysi.*, *dep.*, *malv.*, *micrsora*, *opuli.*, *plantag.*, *rad.*, *seandeus.*)
 Szigetszentmiklós Pest vm. (*C. oliv.*)
 Szikra Pest vm. (*C. bet.*, *cerat.*, *dep.*, *ferrug.*, *olivarc.*, *opuli.*, *resedae.*)

- Talfája Pest vm. (*C. ferr.*, *violae.*)
 Tiszaugh Jász-K-Szolnok vm. (*C. dubia*, *ferr.*)
 Trencsénteplic Terencsén vm. (*C. dep.*, *ferr.*, *opuli.*)
 Vihnye Hont vm. (*C. concors.*)
 Zsarnócsa Bars vm. (*C. ferrug.*)
 Zsércz Borsod vm. (*C. budap.*)

V. Irodalomjegyzék:

1. **Bäumler J. A.:** Beitr. zur Crypt. Flora des Pressburger Com. (Verh. d. Ver. für Natur. u. Heilkunde in Presburg. 1884—886, 1894—96, 1902.)
2. **Bäumler J. A.:** Fungi Schemnitzenses. Ein Beitrag zur ungarischen Pilzflora (Verhand. d. K. K. Zoolog.-bot. Ges. in Wien. 1888—1891.)
3. **Bubák Fr.:** Ein Beitrag zur Pilzflora von Ungarn. (Növénytani Közl. 1907 p. 56.)
4. **Duggar:** Fung. Diesas.
5. **Hazslinszky Fr.:** Ueber Septosporium Curvatum A. Br. (Öst. Bot. Z. 1877 p. 55—56.)
6. **Higgins B.:** Life history of a new spec. of Sphaerella. (Myc. Zb. 1914. IV. 187—193.)
7. **Hollós L.:** Kecskemét vidékének gombái. (Math. és Term. Közl. vonatk. a hazai viszonyokra. Bp. M. T. Akad. 1913.)
8. **Hollós L.:** P. A.-hoz irt lev. 1921. febr. 11.
9. **Hopkins E. F.:** Studies on the Cercospora leaf spot of bur clover. (Phytopathology. 1921. II. 311—18. Ref. in Bot. Cbl. 1922. 439.)
10. **Höhnel V.:** Ueber die Benennung, Stellung u. Nebenfruchtform von Sphaerella Fries. (Ber. d. Bot. Ges. XXXV. p. 627.)
11. **Ibos József dr.:** Az 1908 folyamán jelentkezett szőlőbetegs. átnézetes összefogl. A M. K. Közp. Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelologiai Int. Évkönyve III. 1908—1909.)
12. **Klebahn H.:** Haupt- und Nebenfruchtformen der Askomyceten. Leipzig. 1918. Gebr. Borntraeger.
13. **Lagerheim G. och Wagner G.:** Bladfläck. a potatis Cerc. concors. (Landsbruksakademiens hand. o. tidskr. 1903. Stockholm. Ref. in Zeitr. Pflanzkrankh. 1906.)
14. **Linhart György:** Legfontosabb mezőgazd. kultúrnövényeinken előforduló élősdigombák, illetve baktériumok és az ellenük való védekezés módok. (A m. k. növ. élet és kórtani állomás kiadv. Magyaróvár 1913.)
15. **Magnus P.:** Zur Kenntnis der parasitischen Pilze Siebenbürgens (Mitteil. d. Thüringischen Bot. Ver. Neue Folg. XXX. 1913.)
16. **Mágoocsy—Dietz S.:** A szőlő öbolye és ragyája. (Magyar orv. és természetvizsg. XXX. vándorgyűlése Szabadka 1900. p. 566.)
17. **Melhus S. E.:** Culturing of paras. fungi on the living host. (Phytopath. 1912. Nr. 5. p. 197—203. Ref. in Myc. Zentbl. 19. Zentbl. 1913. II. 220.)

18. **Moesz G.**: Gombák Budapest és környékéről. (Bot. Közl. 1909. p. 236.)
19. **Moesz G.**: Gombák a Száva partjáról. (Bot. Közl. 1916. p. 81.)
20. **Moesz G.**: Mykologiai Közl. II. k. (Bot. Közl. 1918. p. 60.)
21. **Paque E. S. I.**: Notes de phytopathologie pour l. anné 1912. (Bull. Soc. Botan. de Belgique 49. 1913. 344—339. Ref. in Mycol. Zentrbl. 1914. p. 153.)
22. **Páter B.**: Gazdasági növénytan I. Kolozsvár-1902.
23. **Petrak Fr.**: Mycol. Notizen Ann. Myc. 1924. ^{1/2} p. 133—135.
24. **Pósch K.**: Mycopatholog. aus ungarn. (Zeitschr. f. Pflanzenkrankh. B. XIV. 1904. p. 158—160.)
25. **Potebnia A.**: Beitr. zur Micromyetenflora Mittel-Russlands. (Ann. Myc. 1910. VIII. p. 63—90.)
26. **Schilberszky K.**: Immunis ugorka és paradicsom növények. (A Kert X. 1904. p. 486.)
27. **Schilberszky K.**: Cladosporium viticolum gomba a szőlőn. (Gyümölcskertész XVIII. 1907. p. 182.)
28. **Sorauer—Lindau**: Handb. d. Pflanzenkrankh. III. 1923.
29. **Zahlbruckner A.**: Schedae ad Kryptog. exs. editae a Mus. Pal. Vindobonensi cent. VIII. IX. (Ann. d. K. K. Naturhist. Hofmus. Wien. 1903.)

— A kir. magy. Természettudományi Társulat Növénytani Szakosztálya 292. (1926. V. 27.-én tartott) ülésén bemutatta a szerző. —

